

CONV 724/03

VOLUME I

FÖLJENOT

från:	Presidiet
till:	Konventet
Föreg. dok. nr:	CONV 528/03, CONV 571/03, CONV 579/03, CONV 602/03, CONV 614/03, CONV 648/03, CONV 649/03, CONV 650/03, CONV 685/03, CONV 691/03, CONV 723/03
Ärende:	Utkast till konstitution, Volym I – Reviderad text till första delen

För ledamöterna i konventet bifogas utkastet till första delen av Fördraget om inrättandet av konstitutionen samt till protokollen om tillämpningen av principerna om subsidiaritet och proportionalitet samt de nationella parlamentens roll, reviderade av presidiet mot bakgrund av inkomna kommentarer och ändringsförslag samt plenardebatterna.

Artiklarna i avdelning IV "Institutionerna" är de enda som sänds över till konventets ledamöter i oförändrat skick i förhållande till den första versionen i dok. CONV 691/03 av den 23 april 2003. Det stora antalet ändringsförslag och de kommentarer som lämnats under plenarmötena går ofta i motsatta riktningar, särskilt när det gäller de centrala frågorna, bland annat de tre frågorna med inbördes samband som framhölls i noten av den 23 april (representationen i Europaparlamentet, definitionen av kvalificerad majoritet och kommissionens sammansättning). Presidiet anser det därför lämpligt att ägna mer tid till diskussion och genomgång av dessa frågor.

Det blir först i ett senare skede och när analysen mognat ytterligare som presidiet kommer att för konventet lägga fram en reviderad text till avdelning IV.

o

o o

Konventets ledamöter ombeds att uppmärksamma det faktum att artiklarna i första delen har omnumrerats löpande. Hänvisningarna till artiklar i tredje delen kommer att preciseras när denna del har färdigställts.

TEXTUTKAST MED KOMMENTARER – DEL 1**AVDELNING I: DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL****Artikel I-1: Upprättande av unionen**

1. Genom detta fördrag, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas medborgare och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas Europeiska unionen, som av medlemsstaterna får befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. Unionen skall samordna medlemsstaternas politik i syfte att upp nå dessa mål och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna överför till unionen.
2. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Artikel I-2: Unionens värden

Unionen bygger på värden som respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, rättsstatsprincipen samt mänskliga rättigheter. Dessa värden är gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle där mångfald, tolerans, rättvisa, jämställdhet, solidaritet och icke-diskriminering råder.

Artikel I- 3: Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.
2. Unionen skall erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke-snedvriden konkurrens.
3. Unionen skall verka för ett Europa med hållbar utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt med en social marknadsekonomi där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas.

Den skall eftersträva en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Den skall bekämpa social utslagning och främja rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnens rättigheter.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Unionen skall respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturella arvet skyddas och utvecklas.

4. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av världen, solidaritet och ömsesidig respekt bland folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för mänskliga rättigheter och särskilt barnens rättigheter samt till strikt beaktande och utveckling av internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga.
5. Dessa mål skall eftersträvas med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som tilldelas unionen denna konstitution.

Artikel I-4: Grundläggande friheter och icke-diskriminering

1. Fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med bestämmelserna i denna konstitution.
2. Inom denna konstitutions tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i konstitutionen, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel I-5: Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera sina medlemsstaters nationella identitet som sammanhänger med deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet strukturer för regionalt och lokalt självstyre. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, inbegripet funktioner för att hävda den territoriella integriteten och för att upprätthålla lag och ordning och garantera den inre säkerheten.
2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall underlätta att unionens uppgifter fullgörs, och de skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att konstitutionens mål uppnås.

Artikel I-6: Status som juridisk person

Unionen skall ha status som juridisk person.

AVDELNING II: GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel I-7: Grundläggande rättigheter

1. Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör den andra delen av denna konstitution.
2. Unionen skall ansöka om anslutning till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En anslutning till denna konvention skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i denna konstitution.
3. De grundläggande rättigheterna såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

Artikel I-8: Unionsmedborgarskap

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare.
Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.
2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i denna konstitution. Dessa är:
  - Rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
  - Rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.

- Rätt till skydd inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.
  - Rätt att göra framställningar till Europaparlamentet, vända sig till unionens ombudsman samt skriftligen vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ på något av unionens språk och få svar på samma språk.
3. Dessa rättigheter skall utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i denna konstitution och i de bestämmelser som antagits för dess tillämpning.

AVDELNING III: UNIONENS BEFOGENHETER OCH VERKSAMHET

Artikel I-9: Grundläggande principer

1. Avgränsningen av unionens befogenheter skall styras av principen om tilldelade befogenheter, och utövandet av unionens befogenheter skall styras av principerna om subsidiaritet och proportionalitet.
2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats av medlemsstaterna i konstitutionen för att uppnå de mål som den fastställer. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.
3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte ensam är behörig vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, både på central, regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen enligt protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som är fogat till konstitutionen. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som fastställs i protokollet.

4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionen inte vidta någon åtgärd som till innehåll och form går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i konstitutionen.

Institutionerna skall tillämpa proportionalitetsprincipen enligt det protokoll som avses i punkt 3.

Artikel I-10: Unionsrätten

1. Konstitutionen och den rätt som antagits av unionens institutioner när de utövar de befogenheter som unionen har tilldelats genom konstitutionen skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.
2. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av åtgärder som vidtagits av unionens institutioner.

Artikel I-11: Befogenhetskategorier

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område får unionen lagstifta och anta juridiskt bindande akter, men medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra akter som unionen antagit.

2. När konstitutionen tilldelar unionen delad befogenhet med medlemsstaterna på ett visst område har unionen och medlemsstaterna befogenhet att lagstifta och anta juridiskt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet i den mån som unionen inte utövar sin befogenhet eller har beslutat att upphöra att utöva den.
3. Unionen skall ha befogenhet för att sköta samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.
4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.
5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.
6. Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter skall fastställas i de särskilda bestämmelserna för varje område i tredje delen av konstitutionen.

Artikel I-12: Exklusiva befogenheter

1. Unionen skall ensam ha befogenhet att fastställa konkurrensregler inom den inre marknaden samt på följande områden:
  - Den monetära politiken för de medlemsstater som har antagit euron.
  - Den gemensamma handelspolitiken.
  - Tullunionen.
  - Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

2. Unionen skall ensam ha befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet fastställs i en unionsrättsakt, om det är nödvändigt för att unionen skall kunna utöva sin befogenhet internt eller om det påverkar en intern unionsakt.

Artikel I-13: Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna I-12 och I-16.
2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:
  - Inre marknaden.
  - Området med frihet, säkerhet och rättvisa.
  - Jordbruk och fiske, med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.
  - Transport och transeuropeiska nät.
  - Energi.
  - Socialpolitik, avseende aspekter som fastställs i tredje delen.
  - Ekonomisk och social sammanhållning.
  - Miljö.
  - Konsumentskydd.
  - Gemensamma frågor avseende säkerhet i fråga om folkhälsa.
3. När det gäller forskningen, den tekniska utvecklingen och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat definitionen av genomförandet av program, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

4. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att genomföra åtgärder och föra en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

Artikel I-14: Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

1. Unionen antar bestämmelser för att sköta samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, bland annat genom att anta de allmänna riktlinjerna för denna politik.
Medlemsstaterna skall inom unionen samordna sin ekonomiska politik.
2. Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har antagit euron.
3. Unionen antar bestämmelser för att sköta samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, bland annat genom att anta riktlinjerna för denna politik.
4. Unionen kan ta initiativ för att sköta samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.

Artikel I-15: Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden samt alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet ett gradvis fastställande av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet och skall respektera de akter som unionen antar på detta område. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet.

Artikel I-16: Områden för stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder

1. Unionen kan vidta stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder.
2. Områdena för stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder är för europeiskt syfte
  - industri,
  - skydd för och förbättring av människors hälsa,
  - utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott,
  - kultur,
  - räddningstjänst.
3. De juridiskt bindande akter som antas av unionen på grundval av de särskilda bestämmelserna för dessa områden i tredje delen får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel I-17: Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att inom ramen för den politik som fastställs i tredje delen förverkliga något av de mål som fastställs genom denna konstitution och om konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna skall rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande vidta de åtgärder som behövs.
2. Kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel I-9.3 uppmärksamma medlemsstaternas nationella parlament på de förslag som bygger på denna artikel.
3. De bestämmelser som antagits på grundval av denna artikel får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

AVDELNING IV: UNIONENS INSTITUTIONER

Artikel I-18: Unionens institutioner

1. Unionen skall ha en gemensam institutionell ram i syfte att

- sträva efter att förverkliga unionens mål,
- främja dess värderingar,
- tjäna unionens, dess medborgares och medlemsstaters intressen,

och säkerställa konsekvens, effektivitet och kontinuitet i den politik som den för och den verksamhet som den bedriver för att nå sina mål.

2. Den institutionella ramen skall omfatta följande:

Europaparlamentet.

Europeiska rådet.

Ministerrådet.

Europeiska kommissionen.

Europeiska unionens domstol.

Europeiska centralbanken.

Revisionsrätten.

3. Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom konstitutionen, i enlighet med de förfaranden och på de villkor som anges i denna.

Institutionerna skall samarbeta lojalt med varandra.

Artikel I-19: Europaparlamentet

1. Europaparlamentet skall tillsammans med rådet utöva den lagstiftande funktionen och samt den politiska kontrollen samt den rådgivande funktionen enligt de villkor som fastställs i konstitutionen. Det skall utse Europeiska kommissionens ordförande.
2. Europaparlamentet skall direktväljas genom allmänna val av de europeiska medborgarna med fri och hemlig omröstning för en mandatperiod av fem år. Ledamöternas antal skall inte överstiga 700. De europeiska medborgarna skall företräddas i degressiv proportionalitet, och det skall fastställas en minimitröskel på fyra ledamöter i Europaparlamentet-per medlemsstat.
3. Europaparlamentet skall utse sin ordförande och sitt presidium för en period av fem år.

Artikel I-20: Europeiska rådet

1. Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och bestämma dess allmänna politiska riktlinjer och prioriteringar.
2. Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer, samt av sin ordförande och kommissionens ordförande. Utrikesministern skall delta i dess arbete.
3. Europeiska rådet skall sammanträda var tredje månad efter kallelse av sin ordförande. Om dagordningen kräver det, kan rådets medlemmar besluta att de skall biträddas av en minister och, när det gäller kommissionens ordförande, av en ledamot av kommissionen. Om situationen kräver det, skall ordföranden sammankalla ett extra möte i Europeiska rådet.
4. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall Europeiska rådet fatta beslut med konsensus.

Artikel I-21: Europeiska rådets ordförande

1. Europeiska rådets ordförande skall utses av Europeiska rådet med kvalificerad majoritet för en period på två och ett halvt år, som kan förnyas en gång. För att kunna utses skall denne vara medlem av Europeiska rådet eller ha varit medlem av detta under minst två år. I händelse av allvarliga förhinder får Europeiska rådet avbryta hans mandat enligt samma förfarande.

Europeiska rådets ordförande skall på sin nivå svara för unionens representation utåt i de frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Europeiska rådets ordförande skall leda och stimulera Europeiska rådets arbete och säkerställa förberedelserna av och kontinuiteten i arbetet. Han skall verka för att underlätta sammanhållning och konsensus inom Europeiska rådet. Han skall lägga fram en rapport för Europaparlamentet efter varje möte.
3. Europeiska rådet får fatta beslut med konsensus om att inom sig inrätta ett presidium bestående av tre medlemmar som skall utses enligt ett system med jämlik rotation.
4. Europeiska rådets ordförande får inte vara medlem av någon annan europeisk institution eller inneha ett nationellt mandat.

Artikel I-22: Ministerrådet

1. Ministerrådet skall tillsammans med Europaparlamentet utöva den lagstiftande funktionen och samt funktioner för fastställande av politik och samordnande funktioner enligt de villkor som fastställs i konstitutionen.
2. Ministerrådet skall bestå av en företrädare som utses av varje medlemsstat på ministernivå för var och en av dess sammansättningar. Denna företrädare skall ensam ha befogenhet att fatta bindande beslut för den medlemsstat som han företräder och att utöva rösträtten.
3. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel I-23: Rådets sammansättning

1. Rådet (allmänna frågor) skall säkerställa konsekvensen i ministerrådets arbete. Det skall med kommissionens medverkan förbereda Europeiska rådets möten.
2. Rådet (lagstiftning) skall överväga och tillsammans med Europaparlamentet besluta om europeiska lagar och ramlagar i enlighet med bestämmelserna i konstitutionen. Beroende på dagordningen får företrädare för medlemsstaterna på ministernivå biträdas av en eller, vid behov, två sakkunniga företrädare på ministernivå.
3. Rådet (utrikes frågor) skall utforma unionens utrikespolitik i enlighet med den strategiska inriktning som Europeiska rådet fastställer och skall säkerställa konsekvensen i unionens åtgärder. Dess ordförande skall vara unionens utrikesminister.
4. Rådet skall även sammanträda i form av rådet (ekonomiska och finansiella frågor) och rådet (rättsliga frågor och säkerhetsfrågor).

5. Rådet i sin sammansättning allmänna frågor kan besluta att rådet skall sammanträda i andra sammansättningar.
6. Europeiska rådet kan med konsensus besluta att ordförandeskapet för en sammansättning av ministerrådet, med undantag för sammansättningen för utrikes frågor, skall innehas av en medlemsstat för en period på minst ett år med hänsyn till Europas politiska och geografiska jämvikt och alla medlemsstaternas olikartade karaktär.

Artikel I-24: Kvalificerad majoritet

1. När Europeiska rådet eller ministerrådet beslutar med kvalificerad majoritet, skall denna majoritet motsvara majoriteten av medlemsstaterna och representera minst tre femtedelar av unionens befolkning.
2. I Europeiska rådet skall dess ordförande och kommissionens ordförande inte delta i omröstningen.

Artikel I-25: Europeiska kommissionen

1. Europeiska kommissionen skall skydda det europeiska allmänna intresset. Den skall säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i konstitutionen och av de åtgärder som vidtas av institutionerna enligt konstitutionen. Den skall också utöva samordnande, verkställande och förvaltande funktioner enligt de villkor som fastställs i konstitutionen.
2. Om inte annat föreskrivs i konstitutionen får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen.

3. Kommissionen skall vara sammansatt av en ordförande och högst fjorton övriga ledamöter. Den får biträdas av delegerade kommissionsledamöter.
4. Kommissionen skall fullgöra sina uppgifter under full oavhängighet. Vid fullgörandet av sina skyldigheter skall kommissionens ledamöter inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ.

Artikel I-26: Europeiska kommissionens ordförande

1. Med hänsyn till valen till Europaparlamentet skall Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat skall väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter. Om denna kandidat inte får majoritet skall Europeiska rådet inom en månad föreslå Europaparlamentet en ny kandidat enligt samma förfarande som ovan.
2. Varje medlemsstat skall upprätta en förteckning med tre personer, varav minst en kvinna, som de anser vara kvalificerade för att utöva befattningen som ledamot av Europeiska kommissionen. Bland dessa personer skall den valde ordföranden med beaktande av Europas politiska och geografiska jämvikt till ledamöter av kommissionen utse högst tretton personer som valts för sin duglighet och sitt engagemang för Europa och vars oavhängighet inte kan ifrågasättas. Ordföranden och de personer som utsetts till att vara ledamöter av kommissionen skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet.
3. Kommissionen skall som kollegium vara ansvarig inför Europaparlamentet. Detta får anta ett förslag om misstroendevotum mot kommissionen enligt reglerna i artikel [...] i tredje delen av konstitutionen. Om förslaget antas skall kommissionens ledamöter avgå. De skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess att deras efterträdare har utsetts.

4. Kommissionens ordförande skall fastställa de riktlinjer inom vilkas ram kommissionen skall arbeta. Han skall besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande. Han skall utse vice ordförande bland kommissionens ledamöter.
5. Ordföranden får utnämna delegerade kommissionsledamöter som skall väljas med hänsyn till samma kriterier som för kommissionens ledamöter. De får inte vara fler än kommissionens ledamöter.

Artikel I-27: Utrikesministern

1. Europeiska rådet skall med kvalificerad majoritet med godkännande av kommissionens ordförande utnämna unionens utrikesminister. Denne skall leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.
2. Utrikesministern skall genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikespolitiken och skall såsom rådets bemyndigade ställföreträdare verkställa denna politik. Han skall handla på samma sätt beträffande den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.
3. Utrikesministern skall vara en av Europeiska kommissionens vice ordförande. Han skall där ha ansvar för de yttre förbindelserna och för samordningen av övriga aspekter av unionens yttre åtgärder. Vid utövandet av detta ansvar inom kommissionen och endast för dessa ansvarsområden skall han omfattas av de förfaranden som reglerar kommissionens arbete.

Artikel I-28: Europeiska unionens domstol

1. Domstolen och den allmänna underrätten skall säkerställa att konstitutionen och unionsrätten följs.

Medlemsstaterna skall fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa ett effektivt domstolsskydd inom unionsrättens område.

2. Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat och biträdas av generaladvokater. Den allmänna underrätten skall ha minst en domare per medlemsstat, och antalet domare skall fastställas i domstolens stadga. Domstolens och den allmänna underrättens domare samt domstolens generaladvokater skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller de villkor som fastställs i artikel [...] i tredje delen; de skall utses för en mandatperiod på sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.
3. Domstolen skall ha befogenhet att
  - meddela avgöranden när kommissionen, en medlemsstat, en institution, eller fysiska och juridiska personer har väckt talan i de fall som avses och på de villkor som anges i artikel [...] i tredje delen,
  - meddela förhandsavgöranden när en nationell domstol har begärt förhandsavgörande om tolkningen av unionsrätten eller giltigheten av rättsakter som antagits av institutionerna,
  - meddela avgöranden vid överklagande av avgöranden som meddelats av den allmänna underrätten eller undantagsvis för att på nytt pröva dessa avgöranden på de villkor som anges i domstolens stadga.

Artikel I-29: Europeiska centralbanken

1. Europeiska centralbanken skall styra det europeiska centralbankssystemet, som den ingår i tillsammans med de nationella centralbankerna.
2. Bankens huvudmål är att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall banken stödja den allmänna ekonomiska politiken inom unionen för att bidra till att förverkliga unionens mål.
3. Banken skall fastställa och genomföra unionens monetära politik. Den skall ha ensamrätt att tillåta utgivning av euro, unionens valuta. Den skall bedriva all annan centralbanksverksamhet i enlighet med bestämmelserna i andra delen av konstitutionen.
4. Banken skall vara en juridisk person. Den skall vara oavhängig när den utövar sina befogenheter och fattar sina beslut. Unionens institutioner och organ samt medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip.
5. Banken skall vidta de åtgärder som behövs för att utföra sina uppdrag i enlighet med bestämmelserna i artiklarna [...]–[...] i tredje delen av konstitutionen och på de villkor som fastställs i bankens och det europeiska centralbankssystemets stadga. I enlighet med samma bestämmelser skall de medlemsstater som inte har antagit euron, liksom deras centralbanker, behålla sina befogenheter på det monetära området.
6. Inom sitt behörighetsområde skall banken höras om varje förslag till unionsakt samt om varje förslag till reglering på nationell nivå, och den får avge yttranden.
7. Bankens organ, deras sammansättning och reglerna för deras verksamhet fastställs i artiklarna [...]–[...] i tredje delen och även i bankens stadga.

Artikel I-30: Revisionsrätten

1. Revisionsrätten skall revidera räkenskaperna.
2. Den skall granska räkenskaperna över unionens samtliga inkomster och utgifter och säkerställa en sund ekonomisk förvaltning.
3. Den skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Dess ledamöter skall fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Artikel I-31: Unionens rådgivande organ

1. Europaparlamentet, ministerrådet och kommissionen skall bistås av en regionkommitté samt en ekonomisk och social kommitté, som skall utöva rådgivande funktioner.
2. Regionkommittén skall bestå av företrädare för regionala och lokala organ som utsetts till ett regionalt eller lokalt organ eller som är politiskt ansvariga inför en vald församling.
3. Ekonomiska och sociala kommittén skall vara sammansatt av företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra aktörer från det representativa civila samhället, särskilt inom socioekonomiska, medborgerliga områden och fackområden samt kulturella områden.
4. Ledamöterna i Regionkommittén samt Ekonomiska och sociala kommittén får inte bindas av några instruktioner. De skall i unionens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.
5. Reglerna för dessa kommittéers sammansättning, för hur deras ledamöter skall utses, för deras befogenheter och arbetssätt fastställs i artiklarna [...] i tredje delen av konstitutionen. Reglerna för deras sammansättning skall regelbundet ses över av rådet på förslag från kommissionen för att stå i överensstämmelse med utveckling inom unionen på det ekonomiska, sociala och demografiska området.

AVDELNING V: UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

Kapitel I: Allmänna bestämmelser

Artikel I-32: Unionens rättsakter

1. När unionen utövar de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen skall den som rättsliga instrument i enlighet med bestämmelserna i tredje delen använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut, rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en rättsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en rättsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad, men som skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

En europeisk förordning är inte en rättsakt, men skall ha allmän giltighet för genomförandet av rättsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, eller också kan den med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett europeiskt beslut är inte en rättsakt, men skall till alla delar vara bindande. Om det är riktat skall det vara bindande endast för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden som antas av institutionerna skall inte vara bindande.

2. När ett förslag till rättsakt läggs fram för Europaparlamentet och rådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges i denna artikel på det berörda området.

Artikel I-33: Rättsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och rådet på förslag av kommissionen i enlighet med det sedvanliga lagstiftningsförfarande som avses i artikel [f.d. artikel 251]. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten i fråga inte antas.

I de fall som särskilt avses i artikel [...] i tredje delen får lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp av medlemsstater i enlighet med artikel [f.d. artikel 251].

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av Europaparlamentet med deltagande av rådet eller av rådet med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.

Artikel I-34: Akter som inte är rättsakter

1. Rådet och kommissionen skall anta europeiska förordningar eller europeiska beslut i de fall som avses i artiklarna I-35 och I-36 samt i de fall som särskilt anges i konstitutionen. Europeiska centralbanken skall anta europeiska förordningar och europeiska beslut när detta medges i konstitutionen.
2. Rådet och kommissionen samt Europeiska centralbanken skall när detta medges i konstitutionen anta rekommendationer.

Artikel I-35: Delegerade förordningar

1. Genom europeiska lagar och europeiska ramlagar kan till kommissionen delegeras befogenhet att utfärda delegerade förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en lag eller en ramlag.

I lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas delegeringens mål, innehåll, omfattning och varaktighet. De väsentliga delarna av ett område får inte delegeras. De skall förbehållas lagen eller ramlagen.

2. I lagarna eller ramlagarna skall uttryckligen fastställas de tillämpningsvillkor som skall gälla för delegeringen. Dessa villkor kan bestå av följande möjligheter:

- Europaparlamentet eller rådet får besluta att återkalla delegeringen.
- Den delegerade förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller rådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i lagen eller ramlagen.

När det gäller föregående stycke skall Europaparlamentet fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter och rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel I-36: Genomförandeakter

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.
2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens bindande rättsakter krävs, får dessa akter tilldelas kommissionen, eller i specifika fall och i de fall som avses i artikel I-39, rådet, genomförandebefogenheter.
3. I lagen skall i förväg fastställas allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av unionens genomförandeakter.
4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

Artikel I-37: Gemensamma principer för unionens akter

1. Om det inte fastställs särskilt i konstitutionen, skall institutionerna med beaktande av de tillämpliga förfarandena besluta vilken typ av akt som skall antas i varje enskilt fall, i enlighet med den proportionalitetsprincip som avses i artikel I-9.
2. Europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut skall vara motiverade och hänvisa till de förslag eller yttranden som föreskrivs i denna konstitution.

Artikel I-38: Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och europeiska ramlagar som antas enligt det sedvanliga lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande. I övriga fall skall de undertecknas av rådets ordförande eller av Europaparlamentets ordförande. Lagarna och ramlagarna skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
2. Europeiska förordningar och beslut som inte är riktade eller riktas till samtliga medlemsstater skall undertecknas av ordföranden för den institution som antar dem, offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
3. Andra beslut skall delges dem som de riktas till och får verkan genom denna delgivning.

Kapitel II: Särskilda bestämmelser

Artikel I-39: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

1. Europeiska unionen skall föra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av konvergens i medlemsstaternas uppträdande.
2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och fastställa målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Ministerrådet skall utforma denna politik i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i enlighet med bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen.

3. Europeiska rådet och ministerrådet skall anta nödvändiga beslut.
4. Denna gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med hjälp av medlemsstaternas och unionens resurser.
5. Medlemsstaterna skall inom rådet och Europeiska rådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något sådant åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i rådet eller Europeiska rådet. Medlemsstaterna skall genom ett konvergent uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värden gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.
6. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och hållas informerat om hur den utvecklas.
7. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och ministerrådet enhälligt anta beslut förutom i de fall som anges i tredje delen av konstitutionen. De skall besluta på förslag från en medlemsstat, unionens utrikesminister, eller av ministern med stöd av kommissionen. Lagar och ramlagar skall undantas.
8. Europeiska rådet får enhälligt besluta att rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet i andra fall än dem som anges i tredje delen av konstitutionen.

Artikel I-40: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken utgör en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den skall garantera unionen en operativ kapacitet baserad på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga. Genomförandet av dessa uppgifter bygger på de av medlemsstaterna tillhandahållna resurserna.
2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Denna kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Atlantpaksorganisationen (Nato) och den skall vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

3. Medlemsstaterna skall ställa civila och militära resurser till unionens förfogande för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, i syfte att bidra till de mål som rådet fastställer. De medlemsstater som sinsemellan upprättar multinationella styrkor får även ställa dessa styrkor till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Medlemsstaterna skall förbinda sig att gradvis förbättra sina militära resurser. En europeisk byrå för militära resurser och strategisk forskning skall inrättas för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje lämplig åtgärd för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, delta i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel samt för att bistå rådet vid utvärderingen av förbättringen av de militära resurserna.

4. Beslut om genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av rådet genom enhälligt beslut på förslag av unionens utrikesminister eller en medlemsstat. Utrikesministern får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.
5. Rådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram för att bevara unionens värden och tjäna dess intressen. Detta uppdrag skall genomföras i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen, avdelning B i konstitutionen.
6. De medlemsstater som uppfyller höga krav på militära resurser, och som sinsemellan har gjort mer bindande åtaganden på detta område med tanke på ytterligt krävande uppdrag, skall upprätta ett strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall ske enligt bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen, avdelning B, i konstitutionen.

7. Så länge som Europeiska rådet inte har fattat beslut enligt punkt 2 i denna artikel skall ett närmare samarbete upprättas inom unionen när det gäller ömsesidigt försvar. Detta samarbete innebär att om en av de stater som deltar i detta samarbete utsätts för väpnat angrepp på sitt territorium, skall de övriga deltagande staterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 51 i Förenta nationernas stadga ge stöd och bistånd med alla till buds stående militära och andra medel. Vid genomförandet av det närmare samarbetet i fråga om ömsesidigt försvar skall de deltagande medlemsstaterna ha ett nära samarbete med Atlantpaksorganisationen. Formerna för deltagande och för hur samarbetet skall fungera samt beslutsförfarandena för detta samarbete återfinns i artikel [...] i tredje delen, avdelning B i konstitutionen.
8. Europaparlamentet skall regelbundet höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och hållas underrättat om hur den utvecklas.

Artikel I-41: Genomförande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa

1. Unionen skall utgöra ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom
  - antagande av europeiska lagar och europeiska ramlagar, om så behövs särskilt avseende tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning på de områden som räknas upp i tredje delen av konstitutionen,
  - främjande av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, särskilt på grundval av ett ömsesidigt erkännande av rättsliga och utomrättsliga avgöranden, och
  - operativt samarbete mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter, däribland polisen, tullarna och andra myndigheter som är specialiserade på att förebygga och upptäcka brott.

2. Inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa får de nationella parlamenten delta i de utvärderingssystem som avses i artikel [...] i tredje delen i konstitutionen och vara knutna till den politiska kontrollen av Eurojusts och Europolns verksamhet i enlighet med artiklarna [...] och [...] i tredje delen av konstitutionen.
3. På områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete skall medlemsstaterna ha initiativrätt enligt artikel [...] i tredje delen av konstitutionen.

Artikel I-42: Solidaritetsklausul

1. Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat är föremål för en terroristattack eller en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att
  - a)
    - förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier,
    - skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen vid en eventuell terroristattack,
    - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,
  - b)
    - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en katastrof.
2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna bestämmelse finns i artikel [...] i tredje delen avdelning B i konstitutionen.

Kapitel III: Närmare samarbeten

Artikel I-43: Närmare samarbeten

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett närmare samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusiva befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som anges i denna artikel och i artiklarna [...] till [...] i tredje delen av konstitutionen.

De närmare samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. Det skall vara öppna för samtliga medlemsstater när de upprättas och när som helst i enlighet med artikel [...] i tredje delen av i konstitutionen.

2. Bemyndigandet att genomföra ett närmare samarbete skall beviljas av rådet som en sista utväg om det i rådet har fastställts att de mål som eftersträvas genom detta samarbete inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att det omfattar minst en tredjedel av medlemsstaterna. Rådet skall fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel [...] i tredje delen av konstitutionen.
3. Endast företrädarna för de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete får delta i antagandet av de rättsakter som antas inom rådet. Samtliga medlemsstater får emellertid delta i rådets överläggningar.

För enhällighet krävs endast de deltagande staternas röster. Med kvalificerad majoritet skall avses majoriteten av de deltagande medlemsstaternas röster om de företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning.

Sådana rättsakter som antas inom ramen för ett närmare samarbete skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i det. De skall inte betraktas som regelverk som skall godtas av kandidatländerna.

AVDELNING VI: UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

Artikel I-44: Principen om demokratisk jämlikhet

Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om jämlikhet mellan dess medborgare. De skall åtnjuta samma uppmärksamhet från unionens institutioner.

Artikel I-45: Principen om representativ demokrati

1. Unionens sätt att fungera skall bygga på principen om representativ demokrati.
2. Medborgarna skall företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaterna skall företrädas i Europeiska rådet och i rådet av sina regeringar som själva skall vara ansvariga inför de nationella parlamenten, som valts av deras medborgare.
3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.
4. De politiska partierna på europeisk nivå bidrar till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja.

Artikel I-46: Principen om deltagardemokrati

1. Unionens institutioner skall på lämpliga sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter om alla områden av unionens åtgärder.
2. Unionens institutioner skall fortlöpande föra en öppen, överskådlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.
3. För att säkerställa enhetligheten och öppenheten i unionens åtgärder skall kommissionen ha omfattande samråd med berörda parter.

Artikel I-47: Arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen

Europeiska unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen dem emellan med respekt för deras autonomi.

Artikel I-48: Europeiska ombudsmannen

En europeisk ombudsman som skall utses av Europaparlamentet skall ta emot, undersöka och rapportera om klagomål rörande fall av dålig förvaltning inom unionens institutioner, organ eller myndigheter. Den europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.

Artikel I-49: Öppenhet och insyn när det gäller överläggningarna inom unionens institutioner

1. För att främja en god förvaltning och säkerställa det civila samhällets deltagande skall unionens institutioner, organ och myndigheter i sin verksamhet i största möjliga utsträckning iakttaga principen om öppenhet.
2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även rådets sammanträden när lagstiftningsförslag diskuteras och antas.
3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt stadgeenliga säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till handlingar från unionens institutioner, myndigheter och organ, oberoende av i vilken form dessa handlingar föreligger, enligt villkoren i tredje delen.
4. I den europeiska lagen skall fastställas de allmänna principer och gränser som av skäl som rör allmänna eller enskilda intressen skall styra utövandet av rätten till tillgång till sådana handlingar.
5. De institutioner, organ eller myndigheter som avses i punkt 3 skall i sina arbetsordningar fastställa särskilda bestämmelser om tillgång till sina handlingar i enlighet med den europeiska lag som avses i föregående punkt.

Artikel I-50: Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. I den europeiska lagen skall fastställas bestämmelser om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter i unionens institutioner, organ och myndigheter och i medlemsstaterna när de utövar verksamhet som omfattas av unionsrätten samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter. En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa bestämmelser efterlevs.

Artikel I-51: Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

1. Unionen skall respektera och inte ingripa i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna i enlighet med den nationella lagstiftningen.
2. Unionen skall även respektera filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.
3. Som ett erkännande av deras identitet och deras specifika bidrag skall unionen upprätthålla en öppen, överskådlig och regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

[Artikel X

1. Kongressen med företrädare för Europas folk skall vara en instans för möten och diskussioner om det politiska livet i Europa. Den skall sammanträda minst en gång om året. Dess möten skall vara offentliga. Europaparlamentets ordförande skall sammankalla och leda dem.
2. Kongressen får inte ingripa i unionens lagstiftningsförfarande.
3. Europeiska rådets ordförande skall rapportera om tillståndet i unionen. Kommissionens ordförande skall lägga fram det årliga lagstiftningsprogrammet.
4. Kongressen skall till en tredjedel bestå av ledamöter i Europaparlamentet och till två tredjedelar av företrädare för de nationella parlamenten. Den får högst ha 700 ledamöter.]

AVDELNING VII: UNIONENS FINANSER

Artikel I-52: Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten i enlighet med bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen.
2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.
3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel [f.d. artikel 279].
4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs att en rättsligt bindande akt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av utgifterna i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel [f.d. artikel. 279]. Denna akt skall ha formen av en europeisk lag, en europeisk ramlag, en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut.
5. För att budgetdisciplinen skall upprätthållas får unionen inte anta akter som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för unionens egna medel och för den fleråriga finansieringsram som avses i artikel I-54.
6. Unionens budget skall genomföras i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna skall samarbeta med unionen för att säkerställa att de anslag som tagits upp i budgeten används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.
7. Unionen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen.

Artikel I-53: Unionens medel

1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik.
2. Utan att det inverkar på andra inkomster skall unionens budget finansieras helt av egna medel.
3. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa gränserna för unionens medel och kan inrätta nya kategorier av medel eller upphäva en befintlig kategori. Denna lag träder inte i kraft förrän efter att ha godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella regler. Rådet skall fatta beslut med enhällighet, efter att ha hört Europaparlamentet.
4. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa närmare bestämmelser för unionens medel. Rådet skall fatta beslut efter parlamentets godkännande.

Artikel I-54: Den fleråriga finansieringsramen

1. Syftet med den fleråriga finansieringsramen är att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för de egna medlen. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för anslag för åtaganden för varje utgiftskategori i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen.
2. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa den fleråriga finansieringsramen. Rådet skall fatta beslut efter godkännande av Europaparlamentet som skall fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter.
3. Unionens årliga budget skall fastställas med iakttagande av den fleråriga finansieringsramen.

Artikel I:55: Unionens budget

Europaparlamentet och rådet skall på förslag av kommissionen och i enlighet med bestämmelserna i artikel [f.d. art. 272] anta den europeiska lag som fastställer unionens årliga budget.

AVDELNING VIII: UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

Artikel I:56: Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna stater i syfte att upprätta ett område med välstånd och god grannsämja som grundar sig på unionens värderingar och utmärks av nära och fredliga förbindelser grundade på samarbete.
2. För att genomföra detta får unionen ingå och genomföra särskilda avtal med de berörda länderna enligt bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen av konstitutionen. Dessa avtal kan innebära ömsesidiga rättigheter och förpliktelser och möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

AVDELNING IX: MEDLEMSKAP I UNIONEN

Artikel I-57: Kriterier för berättigande till medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

1. Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar de värden som avses i artikel 2 och förbinder sig att gemensamt främja dem.
2. Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen får ställa sin ansökan till rådet. Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament skall underrättas om denna ansökan. Rådet skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. Villkoren för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall föreläggas samtliga avtalsslutande stater för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel I-58: Tillfälligt upphävande av rättigheterna till medlemskap i unionen

1. Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar anta ett beslut som slår fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel 2. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående förfarande äger giltighet.

2. Europeiska rådet får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets godkännande, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, enhälligt anta ett beslut som slår fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värden som anges i artikel 2.
3. När detta har fastslagits enligt punkt 2, får rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, anta ett beslut som tillfälligt upphäver vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av konstitutionen, inbegripet medlemsstatens rösträtt i rådet. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt konstitutionen skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

4. Rådet får senare med kvalificerad majoritet anta ett beslut om ändring eller återkallande av de åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.
5. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från den ifrågavarande medlemsstaten. Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.

Artikel I-59: Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur Europeiska unionen.
2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till Europeiska rådet, som skall ta anmälan upp till behandling. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat om villkoren för dess utträde, med beaktande av ramen för dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall ingås på unionens vägnar av rådet som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets godkännande.

Företrädaren för den medlemsstat som utträder skall varken delta i de överläggningar eller i de beslut i Europeiska rådet eller rådet som rör den staten.

3. Denna konstitution skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten beslutar att förlänga denna tidsfrist.
4. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall denna begäran omfattas av förfarandet i artikel I-57.

PROTOKOLL OM DE NATIONELLA PARLAMENTENS ROLL I EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att det sätt på vilket de enskilda nationella parlamenten granskar sin egen regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM DOCK ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning om lagstiftningsförslag och andra frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS om följande bestämmelser, som skall fogas till konstitutionen:

I. Information till medlemsstaternas nationella parlament

1. Samtliga kommissionens samrådsdokument (grön- och vitböcker och meddelanden) skall kommissionen vid offentliggörandet direkt tillställa medlemsstaternas nationella parlament. Kommissionen skall också till medlemsstaternas nationella parlament översända det årliga lagstiftningsprogrammet samt alla andra instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi samtidigt som dessa läggs fram för Europaparlamentet och rådet.
2. Alla lagstiftningsförslag som tillställs Europaparlamentet och rådet skall samtidigt skickas till medlemsstaternas nationella parlament.
3. Medlemsstaternas nationella parlament kan, i enlighet med det förfarande som anges i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, tillställa Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande om huruvida ett lagstiftningsförslag är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

4. En sexveckorsperiod skall förflyta mellan den dag då ett lagstiftningsförslag av kommissionen görs tillgängligt för Europaparlamentet, rådet och medlemsstaternas nationella parlament på Europeiska unionens officiella språk och den dag då förslaget sätts upp på rådets dagordning för antagande av detta eller för antagande av en ståndpunkt inom ramen för ett lagstiftningsförfarande; i brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i rättsakten eller den gemensamma ståndpunkten. Inga överenskommelser får komma till stånd under dessa sex veckor utom i vederbörligen motiverade brådskande fall. Tio dagar skall förflyta mellan den dag då ett förslag förs upp på rådets dagordning och antagandet av en gemensam ståndpunkt.
5. Dagordningarna för och resultaten av rådets möten, inklusive protokollen från rådets möten då det diskuterar lagstiftningsförslag, skall översändas direkt till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som de översänds till medlemsstaternas regeringar.
6. Revisionsrätten skall för kännedom översända sin årsrapport till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som den översänds till Europaparlamentet och rådet.
7. När det rör sig om nationella tvåkammarparlament skall dessa bestämmelser gälla båda kamrarna.

II. Mellanparlamentariskt samarbete

8. Europaparlamentet och de nationella parlamenten skall tillsammans fastställa hur det mellanparlamentariska samarbetet inom Europeiska unionen kan organiseras och främjas på ett effektivt och regelbundet sätt.
9. Konferensen mellan organ för EG-frågor får till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. Konferensen skall dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan medlemsstaternas parlament och Europaparlamentet, och även mellan deras fackutskott. Konferensen kan också anordna mellanparlamentariska konferenser om särskilda teman, bland annat för att diskutera frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Konferensens bidrag skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkt.

PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDARITETS- OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPERNA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i artikel I-9 i konstitutionen samt att upprätta ett system för att kontrollera institutionernas tillämpning av dessa principer.

HAR DÄRFÖR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konstitutionen.

1. Varje institution skall fortlöpande säkerställa att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt artikel I-9 i konstitutionen följs.
2. Innan kommissionen föreslår en rättsakt skall den företa omfattande samråd. Vid dessa samråd skall i förekommande fall den regionala och lokala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. I mycket brådskande fall eller när det är motiverat av förtrolighetsskäl skall kommissionen inte företa samråd. Den skall motivera sitt beslut i förslaget.
3. Kommissionen skall samtidigt översända alla sina lagstiftningsförslag och ändrade förslag till medlemsstaternas nationella parlament och till unionslagstiftaren. Efter antagandet skall Europaparlamentet översända sina lagstiftningsresolutioner och rådet sina gemensamma ståndpunkter till medlemsstaternas nationella parlament.

4. Kommissionen skall motivera sitt förslag med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje lagstiftningsförslag bör innehålla ett formulär med detaljerade uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna följts. Formuläret bör innehålla underlag för bedömning av dess finansiella konsekvenser och, när det gäller en ramlag, konsekvenserna för de bestämmelser som medlemsstaterna skall genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivån bör bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. Kommissionen skall ta hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som åligger unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås.
5. Nationella parlament i medlemsstaterna och kammare i ett nationellt parlament får, inom sex veckor räknat från den dag då kommissionens lagstiftningsförslag översänds, tillställa Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella förslaget inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Det åligger varje nationellt parlament eller kammare i ett nationellt parlament att samråda i förekommande fall med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.
6. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten i medlemsstaterna eller från en kammare i sådant parlament.

Parlamenten i de medlemsstater som har enkammarparlament skall ha två röster, medan var och en av kamrarna i ett tvåkammarsystem skall ha en röst.

Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats medlemsstaternas nationella parlament och kamrarna i de nationella parlamenten skulle lämna motiverade yttranden om att kommissionens förslag inte respekterar subsidiaritetsprincipen skall kommissionen ompröva sitt förslag. Om det gäller ett förslag från kommissionen eller ett initiativ från en grupp medlemsstater inom ramen för bestämmelserna i artikel [...] i kapitel X i tredje delen av konstitutionen om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, skall tröskeln vara minst en fjärdedel.

Efter omprövningen kan kommissionen besluta att antingen stå fast vid sitt förslag, ändra det eller dra tillbaka det. Kommissionen skall motivera sitt beslut.

7. Domstolen är behörig att pröva en talan om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen genom en rättsakt som enligt villkoren i artikel [230] väcks av medlemsstaterna eller överlämnas av dem på ett nationellt parlaments i en medlemsstat eller av en kammare i ett sådant parlaments vägnar i enlighet med deras interna rättsordning.

Enligt samma artikel får sådan talan även väckas av Regionkommittén med avseende på rättsakter som enligt konstitutionen inte kan antas utan att kommittén har hörts.

8. Kommissionen skall varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, rådet och medlemsstaternas nationella parlament om tillämpningen av artikel I-9 i konstitutionen. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

TEXTUTKAST MED KOMMENTARER**AVDELNING I: DEFINITION AV UNIONEN OCH DESS MÅL****Artikel I-1: Upprättande av unionen**

1. Genom detta fördrag, som har sitt ursprung i en önskan hos Europas **medborgare** ~~folk~~ och stater att bygga sin gemensamma framtid, upprättas ~~en~~ **Europeiska unionen** [~~benämnd ...~~], som av **medlemsstaterna** får befogenheter för att deras gemensamma mål skall uppnås. **Unionen skall samordna medlemsstaternas politik i syfte att uppnå dessa mål och skall på gemenskapsgrund utöva de befogenheter som medlemsstaterna överför till unionen inom vilken medlemsstaternas politik skall samordnas och vilken på federalt sätt skall förvalta vissa gemensamma befogenheter.**
- ~~2. Unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater.~~
2. ~~Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater vars folk delar samma värderingar, och som respekterar dessa och förbinder sig att gemensamt främja dem.~~
Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater som respekterar dess värderingar och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Kommentarer:**Till punkt 1:**

1. *Genom lydelsen i den reviderade version som föreslås beaktas konventsledamöternas många förslag enligt följande:*

- Undvika uttrycket "*federal grund*", som förefaller relevant som beskrivande uttryck på många språk och enligt många konventsledamöters uppfattning men kan ge olika mycket skilda konnotationer på unionens olika språk och därigenom kan ge upphov till missförstånd i vissa länder (jfr ändringsförslagen från Hain, + Kohout + Farnleitner + Hololei + Kirkhope + Hübner + Fini + Vanhanen + Kiljunen + Olesky + Costa + 3 portugisiska konventsledamöter + Korcok + Würmeling + Altmaier + Kacin + Horvat + Schlüter + Queiró + Rupel + Tomlinson + Muscardini + Oguz + Hololei + Kelam + 3 konventsledamöter + Schlüter). Alternativet "*gemenskapsgrund*" har föreslagits av flera konventsledamöter.
- Ge uttryck för unionens dubbla legitimitet som grundas på medborgarna och staterna (ändringsförslagen från Duhamel + 6, Brok + 12, Palacio, Follini, Korcok, Arabadjiev, Fischer, Katiforis, Szajer, Paciotti, Spini, Puwak, Meyer, Voggenhuber + 1, Mac Cormick, Nagy).
- Uttrycka klart att unionen utslutande handlar på grundval av befogenheter som den tilldelats av medlemsstaterna och inte genom fördraget i sig (ändringsförslag från Hain m. fl.).
- Ange att det är unionen som skall samordna politiken (se ändringsförslagen från Duhamel + 6, Haenel + Badinter + Michel + 5).
- Inte ge intryck av att medlemsstaternas **samtliga** politikområden skall samordnas av unionen (ändringsförslagen från Farnleitner + Michel + 5).
- Ett antal redaktionella förslag har även beaktats.

Presidiet anser att de nuvarande fördragens formulering "*en allt fastare sammanslutning*", vars införande i artikel 1 har begärts i flera ändringsförslag (Villepin, Michel + 5, Lopes, Van Lancker, Kohout, Fini, Lequiller, Kuneva, Fischer, Severin, Brok + 12) skulle kunna placeras i ingressen.

Till punkt 2:

Ersatt av den nya artikel 3b (se nedan), genom vilken denna punkt och f.d. artikel 9.6 förs samman.

Till punkt 3 (nu punkt 2):

Den nya formuleringen är en följd av talrika ändringsförslag (Berger + 2, Timmermans + 3, Queró, Brok + 34, Roche, Fischer, Svensson, Hjelm-Wallén + 3, Hain, de Vries + de Bruijn, Bonde + Heathcoat-Amory) och klarlägger att anslutningskriterierna är desamma som i det nuvarande EU-fördraget.

Artikel I-2: Unionens värden

Unionen bygger på värden som respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, rättsstatsprincipen samt mänskliga rättigheter. **Dessa värden som är gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle** ~~Den skall sträva efter att vara ett fredligt samhälle där mångfald,~~ tolerans, rättvisa, **jämställdhet**, solidaritet **och icke-diskriminering råder.**

Kommentarer:

Den andra meningen har omformulerats för att undvika intrycket att den anger unionens mål.

Den viktigaste ändringen av denna artikel består i att begreppen jämställdhet och icke-diskriminering inlemmas i artikeln, vilket ett mycket stort antal konventsledamöter har begärt i ändringsförslag och vid det extra plenarmötet den 26 mars (ändringsförslagen från Duhamel + 9, Andukaitis, Michel + 5, Paciotti + Spini, Katiforis, Voggenhuber + Lichtenberger, Giannakou, Einem, Tiilikainen, Kiljunen + Vanhanen, Svensson, Palacio, Kaufmann, Andriukaitis + 4). Givetvis innefattar de båda begreppen jämställdheten mellan kvinnor och män vilken anges mer specifikt i artikel 3.

Dessutom har förslagen om att införa mångfald i artikeln godtagits.

Artikel I- 3: Unionens mål

1. Unionen skall ha som mål att främja freden, sina värden och folkens välfärd.
2. Unionen skall ~~vara~~ **erbjuda sina medborgare** ett område med frihet, säkerhet och rättvisa **utan inre gränser samt en inre marknad, där det råder fri och icke-snedvriden konkurrens,** ~~där dess gemensamma värden utvecklas och rikedomerna i dess kulturella mångfald respekteras.~~
3. Unionen skall verka för ett Europa med hållbar utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt med en social marknadsekonomi där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas.

Den skall eftersträva en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den skall främja vetenskapliga och tekniska framsteg.

Den skall bekämpa social utslagning och främja rättvisa och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, solidaritet mellan generationerna och skydd av barnens rättigheter.

Den skall främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Unionen skall respektera rikedomerna hos sin kulturella och språkliga mångfald och sörja för att det europeiska kulturella arvet skyddas och utvecklas.

3. — ~~Unionen skall verka för ett Europa med hållbar utveckling som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och social rättvisa, med en inre marknads samt en ekonomisk och monetär union, och som eftersträvar full sysselsättning och, skapar konkurrenskraft och en levnadsstandard på hög nivå. Den skall främja ekonomisk och social sammanhållning, jämställdhet mellan kvinnor och män, miljöskydd och socialt skydd, och vetenskapliga och tekniska framsteg, vari ingår utforskning av rymden. Den skall främja solidariteten mellan generationerna och mellan medlemsstaterna och lika möjligheter för alla.~~
4. — ~~För att försvara Europas oberoende och intressen skall unionen sträva efter att sprida sina värderingar till den övriga världen. I sina förbindelser med den övriga världen skall unionen bekräfta och främja sina värderingar och intressen. Den skall bidra till fred, säkerhet, hållbar utveckling av världen, solidaritet och ömsesidig respekt bland folken, fri och rättvis handel, utrotning av fattigdomen och skydd för mänskliga rättigheter och särskilt barnens rättigheter samt till strikt beaktande och utveckling av åtaganden inom internationell rätt, inklusive respekt för principerna i Förenta nationernas stadga samt bidra till fred mellan staterna.~~
5. Dessa mål skall eftersträvas med lämpliga medel, beroende på de befogenheter som tilldelas unionen i denna konstitution.

Kommentarer:

Med tanke på det betydande antalet ändringsförslag avseende punkterna 2 och 3 i denna artikel har presidiet omarbetat de båda punkterna för att ta hänsyn så många ändringsförslag och inlägg som möjligt men samtidigt försökt bevara eller förbättra textens läsbarhet och den politiska jämvikten.

I den nya texten beaktas därför bland annat förslagen som har följande syfte:

- *Skilja mellan å ena sidan begreppet ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och å andra sidan begreppet kulturell mångfald. Man har kritiserat att begreppen förts samman.*
- *Förtydliga att det är till gagn för sina medborgare som unionen erbjuder ett område med frihet, säkerhet och rättvisa samt inre marknaden (Brok + 13).*
- *Skärpa formuleringen om miljöskyddet (Hjelm-Wallén + 3 konventsledamöter, Michel + 5, Voggenhuber + Lichtenberger, Tiilikainen + Peltomäki, Fischer, Svensson, Duff, MacCormick, Thorning-Schmidt, Kaufmann, Santer + 2 konventsledamöter, Timmermans, Palacio, Skaarup och Dybkjoer).*
- *Införa begreppet "social marknadsekonomi" som rekommenderats av arbetsgrupp XI (se ändringsförslagen från Villepin, Farnleitner, Santer + 2 Voggenhuber + Lichtenberger, Duhamel + 9, Nagy, Fischer, Kuneva, MacCormick, Arabajiev, Paciotti + Spini, Kaufmann, Floch, Meyer, Lopez-Garrido, Brok + 23 konventsledamöter) samt flertalet andra inslag som föreslagits av arbetsgrupp XI.*
- *Införa begreppet en inre marknad med fri, icke-snedvriden konkurrens (Teufel, Heathcoat-Amory).*
- *Införa begreppet "territoriell sammanhållning" (ändringsförslagen från Borrel + 2, Cravinho, Chabert, de Villepin, Frendo, Cristina, Kacin, Horvat, Lequiller, Einem, Paciotti + Spini, Serracino-Inglot + Inguanez).*
- *Lägga till begreppet "språklig mångfald" till begreppet kulturell mångfald (MacCormick, Borrell + 2, Hübner, Rupel + 1, Eckstein-Kovacs, Haenel + Badinter, Abitbol, Farnleitner, Muscardini, Lequiller, Rubel + Lenarcic, Curshnahan, Queiró) I jämviktssyfte har man där lagt till begreppet det gemensamma kulturella arvet (som redan förekommer i det nuvarande fördraget) (ändringsförslag från de Vries + 4).*

- Stryka orden "vari ingår utforskning av rymden" (Hjelm-Wallén + 3 konventsledamöter, Kristensen, Hain, Hololei, Lopes, Svensson, de Vires + 4 konventsledamöter, Kiljunen + Vanhannen, Duff, Einem Wittbrodt, Queiró, Heathcoat-Amory, Kohout, Meyer, Muscardini och Fogler).
- Nämna barnens rättigheter inte endast i samband med unionens yttre åtgärder utan även i samband med dess inre åtgärder.

Presidiet betonar att de olika allmänna begrepp – som ibland är nya om man jämför med de nuvarande fördragen – som används för att på ett kortfattat och läsbart sätt ange unionens grundläggande mål med logisk nödvändighet måste tolkas som att varje begrepp omfattar ett visst antal politikområden och mer precisa mål som stadgas i del III av konstitutionen.

Dessutom har presidiet sört för att flera andra delar som förslagits i detta sammanhang får en framträdande placering i del III av konstitutionen: jfr artiklarna III-1, III-2 och III-3 om integrering av ett jämställdhetsperspektiv, om hänsyn till miljöskyddsaspekter respektive om allmännyttiga tjänster i den delen, samt omnämnandet av kamp mot rasism och främlingsfientlighet i den artikel i del III som anger de mål som eftersträvas inom området med frihet, säkerhet och rättvisa.

Punkt 4 har omarbetas för att ta hänsyn till de talrika ändringsförslag och inlägg i vilka man begärt att uttrycken skall vara mindre "eurocentriska" och inte så defensiva för att man klart skall förstå att unionen fortfarande intar en öppen hållning till omvärlden.

Man har även beaktat flera andra mer specifika ändringsförslag bland annat en hänvisning till säkerhet (jfr ändringsförslag från Barnier, Demiralp, Figel, Giannakou, Brok + 13, Palacio, Michel + 5, Roche, de Villepin och Kelam), till mänskliga rättigheter (Farnleitner, Voggenhuber + Lichtenberger, Michel + 5 Lequiller, Duff, MacCormick, Serracino-Inglott, Hjelm-Wallén + 3, Nagy, Kaufmann och Tomlinson), till beaktande och utveckling av internationell rätt, inklusive Förenta nationernas stadga (Lopes, Michel + 5, Svensson, Hjelm-Wallén + 3, Paciotti + Spini och Dini) och till fri och rättvis handel (Lennmarker, Brok + 13, Stockton).

Artikel I-4: Grundläggande friheter och icke-diskriminering

1. **Fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital samt etableringsfrihet skall garanteras inom och av unionen i enlighet med bestämmelserna i denna konstitution.**
2. Inom denna konstitutions tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i konstitutionen, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Kommentarer:

Denna nya artikel utgör ett svar på ett förslag som framförts i olika ändringsförslag och vid de extra plenarmötena den 5 och den 26 mars samt på de farhågor som domstolens ordförande gav uttryck för i sitt inlägg inför diskussionscirkeln den 17 februari: genom artikeln stadfästs i början av den första delen de fyra grundläggande friheterna om rörlighet och etableringsfriheten, vilket framhäver deras avgörande juridiska och politiska betydelse. Genom artikeln betonas även på ett mer markant och lämpligare sätt än genom omnämnandet i artikeln om exklusiva befogenheter i det tidigare utkastet att det framför allt rör sig om grundläggande friheter, dvs. direkt tillämpliga garantier. Den egenskapen är mycket lämpligare än en sådan begränsning av medlemsstaternas befogenhet att lagstifta som skulle bli följderna om rättigheterna infördes bland de exklusiva befogenheterna. I klassificeringen av befogenheterna i avdelning III omfattas sådana lagstiftande åtgärder som utnyttjar de grundläggande friheterna av begreppet "inre marknaden".

Presidiet ansåg det vara lämpligt att i denna artikel lägga till det förbud mot diskriminering på grund av nationalitet som fanns i artikel 6 i det föregående utkastet. De ändringsförslag om att låta denna klausul utgå ur del I på grund av att den förekommer i stadgan godtogs inte. Presidiet anser att både det speciella politiska värde som förbudet har för byggandet av Europa och intresset av att bevara rättspraxis i fråga om artikel 12 i EG-fördraget gör det motiverat att bibehålla denna klausul i del I.

Artikel I-5: Förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna

1. Unionen skall respektera sina medlemsstats nationella identitet som sammanhänger med deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet strukturer för regionalt och lokalt självstyre. Den skall respektera deras väsentliga statliga funktioner, inbegripet funktioner för att hävda den territoriella integriteten och för att upprätthålla lag och ordning och garantera den inre säkerheten.
2. Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.

Medlemsstaterna skall underlätta att unionens uppgifter fullgörs, och de skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att konstitutionens mål uppnås.

Kommentarer:

Genom denna nya artikel som är ett resultat av de förslag som mottogs positivt vid de extra plenarmötena den 5 och den 26 mars slås artiklarna 1.2 och 9.6 i det tidigare utkastet samman och ersätts, och punkterna om lojalt samarbete i det gamla utkastet till artikel 8 inlemmas såsom ytterligare inslag i en allmän artikel om unionens förbindelser med medlemsstaterna.

Artikel I-6: Status som juridisk person

Unionen skall ha status som juridisk person.

Kommentarer:

Oförändrad artikel ty den har redan godkänts med konsensus.

**AVDELNING II: GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER OCH
UNIONSMEDBORGARSKAP**

Artikel I-7: Grundläggande rättigheter

1. ~~Stadgan om de grundläggande rättigheterna skall utgöra en integrerande del av konstitutionen. Stadgan återfinns [i andra delen av/i ett protokoll som fogas till] denna.~~
Unionen skall erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som utgör den andra delen av denna konstitution.
2. Unionen skall ~~kunna ansluta sig~~ **ansöka om anslutning** till Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. En anslutning till denna konvention skall inte ändra unionens befogenheter såsom de definieras i denna konstitution.
3. De grundläggande rättigheterna såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner, skall ingå i unionsrätten som allmänna principer.

Kommentarer:

1. *Med tanke på de uppfattningar som en stor majoritet av konventsledamöterna uttryckt, verkar det föreligga bred enighet i konventet om kompromisslösningen att inlemma stadgan i en ny andra del.*

Formuleringen av punkt 1 är lämpligare än det tidigare utkastet med tanke på denna lösning. Vägledande för formuleringen har varit ändringsförslagen från Costa, Eduarda Azevedo, d'Oliveira Martins, Nazaré Pereira, Duhamel + 8, Teufel, Schlüter, Palacio, och formuleringen överensstämmer fullständigt med den sista meningen i stadgans ingress.

- 2. Beträffande anslutningen till Europeiska människorättskonventionen fick den valda formuleringen "... skall ... ansöka om anslutning ..." allmänt stöd vid det extra plenarmötet den 26 mars (jfr även ändringsförslagen från Kiljunen och Vanhanen, Svensson, Hjelm-Wallén + 4, Van der Linden + 3, Tiilikainen, Brok + 15).*
- 3. När det gäller de ändringsförslag som syftar till att införa andra internationella avtal om mänskliga rättigheter (Söderman, Michel + 5, Paciotti, Kaufmann, Voggenhuber, Lichtenberger, MacCormick, Duff + 6, Spini, Nagy) är det uppenbart att den av ordförandeskapet ändrade punkten inte kan tolkas så att möjligheten att ansluta sig till andra konventioner om mänskliga rättigheter är utesluten. Denna möjlighet står till buds enligt andra rättsliga grunder i konstitutionen (nämligen de olika politikområden som har ett samband med sådana konventioner eller också flexibilitetsklausulen i artikel I-17. Enligt punkten kan det krävas att unionen skall ansöka om anslutning endast i det särskilda fallet med Europeiska människorättskonventionen. Syftet med denna särskilda formulering är emellertid inte att utesluta möjligheten till anslutning till andra konventioner. Som presidiet redan har påpekat beror omnämnandet av Europeiska människorättskonventionen i denna punkt på att gemenskapen enligt ett yttrande från domstolen år 1996 hade vägrat att ge gemenskapen befogenhet att ansluta sig till konventionen på grundval av överväganden som var specifika för konventionen.*

Artikel I-8: Unionsmedborgarskap

1. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare.
Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.
~~Alla unionsmedborgare är lika inför lagen.~~
2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i denna konstitution. Dessa är:
  - Rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.
  - Rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val i den medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten.
  - Rätt till skydd inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken de är medborgare inte är representerad, av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter, på samma villkor som medborgarna i den staten.
  - Rätt att göra framställningar till Europaparlamentet, vända sig till unionens ombudsman samt skriftligen vända sig till unionens institutioner och rådgivande organ på något av unionens språk och få svar på samma språk.
3. Dessa rättigheter får utövas enligt de villkor och begränsningar som fastställs i denna konstitution och i de bestämmelser som antagits för dess tillämpning.

Kommentarer:

Meningen "Alla unionsmedborgare är lika inför lagen." har utgått, för den hade kritiserats av många konventsledamöter (ändringsförslagen från Duhamel + 8, Kaufmann, Kiljunen + 1, Figel, Fischer, Brok + 13, Duff + 4) på grund av att den skulle riskera att strida mot stadgan, eftersom stadgan garanterar alla likhet inför lagen för alla och inte endast för medborgare.

Presidiet behöll i gengäld förteckningen i artikel I-8.2 över medborgarnas rättigheter och även punkt 3 om villkor och begränsningar, trots de ändringsförslag i vilka man krävde att överflödiga bestämmelser jämfört med artiklarna 39 -46 i stadgan skulle undvikas. Rättigheterna är grundläggande för själva begreppet unionsmedborgarskap och måste därför återfinnas i den avdelning i första delen där begreppet definieras

AVDELNING III: UNIONENS BEFOGENHETER OCH VERKSAMHET

Artikel I-9: Grundläggande principer

1. Avgränsningen av **unionens befogenheter skall styras av principen om tilldelade befogenheter**, och utövandet av unionens befogenheter skall styras av principerna om subsidiaritet **och** proportionalitet ~~och lojalt samarbete~~.
2. Enligt principen om tilldelade befogenheter skall unionen handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats av **medlemsstaterna i** konstitutionen för att uppnå de mål som den fastställer. Varje befogenhet som inte har tilldelats unionen ~~genom~~ i konstitutionen skall tillhöra medlemsstaterna.
3. Enligt subsidiaritetsprincipen skall unionen på de områden där den inte ensam är behörig vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, **både på central, regional och lokal nivå**, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Unionens institutioner skall tillämpa subsidiaritetsprincipen enligt protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som är fogat till konstitutionen. De nationella parlamenten skall se till att denna princip följs i enlighet med det förfarande som fastställs i protokollet.

4. Enligt proportionalitetsprincipen skall unionen inte vidta någon åtgärd som till innehåll och form går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i konstitutionen.

Institutionerna skall tillämpa proportionalitetsprincipen enligt det protokoll som avses i punkt 3.

5. ~~Enligt principen om lojalt samarbete skall unionen och medlemsstaterna respektera och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av konstitutionen.~~

Kommentar:

Presidiet anser att det är viktigt att bibehålla denna artikel eftersom den förtydligar och definierar de principer som styr såväl avgränsningen av befogenheter för unionen respektive dess medlemsstater som unionens utövande av sina befogenheter i enlighet med Niceförklaringen om unionens framtid.

Med hänsyn till de många ändringsförslag i vilka man begärde att uppräknningen, definitionen och genomförandet av de ovannämnda principerna skall återfinnas i samma artikel, har punkterna 2 och 3 i den gamla artikel 9 inlemmats i den nya artikel I-9 (Santer m. fl., Tiilikainen och Peltomäki, Fischer, Palacio, Farnleitner, Haiun, Heathcoat-Amory).

Hänvisningen till principen om lojalt samarbete har utgått ur denna artikel (liksom ur den efterföljande artikeln) och återfinns nu i en ny artikel I-5 i avdelning I tillsammans med principen om respekt för nationell identitet. Dessa båda principers räckvidd går utöver unionens utövande av sina befogenheter och presidiet anser därför att de bör återfinnas i avdelning I i del I av konstitutionen.

Artikel I-9.1

Denna punkt har ändrats för att det klart skall anges att principen om tilldelade befogenheter är den princip som styr avgränsningen av befogenheter, medan subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna styr utövandet av befogenheterna. Hänvisningen till principen om lojalt samarbete har utgått, eftersom den förekommer i artikel I-5 i konstitutionen.

Beträffande ändringsförslagen om att lägga till en hänvisning i denna punkt till principerna om sammanhållning och/eller integrering (Ben Fayot, Skaarup, MacCormick, Voggenhuber, Lichtenberger, Nagy), kommer dessa principer att återges som en övergripande klausul i del III av konstitutionen.

Artikel I-9.2

Syftet med ändringen av denna bestämmelse är att följa de ändringsförslag i vilka man begär ett förtydligande av att befogenheterna tilldelas unionen av medlemsstaterna via konstitutionen och inte genom konstitutionen i sig. Ändringen i början av punkten är enbart redaktionell.

Artikel I-9.3

Den enda ändringen av denna punkt är tillägget av en hänvisning till regional och lokal nivå när det gäller subsidiaritetsprincipen i syfte att följa ändringsförslagen om detta (Teufel, Cushnahan, Duff m. fl., MacCormick, Farnleitner).

I andra stycket återges artikel 9.2 för att beakta ändringsförslagen med denna innebörd.

Undantaget när det gäller tillämpningen av subsidiaritetsprincipen för de områden som omfattas av exklusiv befogenhet bibehålls, eftersom det på dessa områden endast är unionen som får lagstifta och anta rättsligt bindande akter, medan medlemsstaterna endast får göra detta efter bemyndigande från unionen eller för att genomföra unionens akter. På de områden som omfattas av exklusiv befogenhet tillämpas under alla omständigheter även fortsättningsvis proportionalitetsprincipen, som avgör intensiteten i unionens åtgärder.

Artikel I-9.4

I andra stycket återges artikel 9.3, och därigenom beaktas ändringsförslagen med denna innebörd liksom även ändringsförslagen om att det i denna punkt skall finnas en hänvisning till protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna (Oleksy, Fischer).

Artikel I-9.5

Denna punkt ingår i den nya artikel I-5.

Det tillägg av en hänvisning till kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning som begärts av vissa (Brok m.fl., Heathcoat-Amory, Kaufmann, Einem) återfinns i avdelningen "det demokratiska livet".

"Artikel I-10: Tillämpning av de grundläggande principerna Unionsrätten"

1. Konstitutionen och den rätt som antagits av unionens institutioner när de utövar de befogenheter som unionen har tilldelats genom konstitutionen skall ha företräde framför medlemsstaternas rätt.

2.4. Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen eller av åtgärder som vidtagits av unionens institutioner.

~~2. Institutionerna skall när de utövar unionens icke-exklusiva befogenheter tillämpa subsidiaritetsprincipen enligt protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som fogas till konstitutionen. Det förfarande som avses i detta protokoll gör det möjligt för medlemsstaternas nationella parlament att se till att subsidiaritetsprincipen följs.~~

~~3. När institutionerna utövar unionens befogenheter skall de tillämpa proportionalitetsprincipen i enlighet med detta protokoll.~~

~~5. I enlighet med principen om lojalt samarbete skall medlemsstaterna underlätta att unionens uppgifter fullgörs, och de skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att konstitutionens mål uppnås. Unionen skall handla lojalt gentemot medlemsstaterna.~~

~~6. Unionen skall respektera sina medlemsstaters nationella identitet som sammanhänger med deras grundstruktur och en stats väsentliga funktioner, i synnerhet dess politiska och konstitutionella struktur, inbegripet organisering av de offentliga myndigheterna på nationell, regional och lokal nivå."~~

Kommentar:

Hänvisningen till principen om företräde har bibehållits, eftersom denna princip måste fastställas i konstitutionen då den utgör en grundläggande princip i unionens rättsordning.

Punkterna 2 och 3 ingår i artikel I-9 och punkterna 5 och 6 i den nya artikel I-5.

Artikel I-11: Befogenhetskategorier

1. När konstitutionen tilldelar unionen exklusiv befogenhet på ett visst område får unionen lagstifta och anta juridiskt bindande akter, men medlemsstaterna får göra detta själva endast efter bemyndigande från unionen **eller för att genomföra akter som unionen antagit.**
2. När konstitutionen tilldelar unionen delad befogenhet med medlemsstaterna på ett visst område har unionen och medlemsstaterna befogenhet att lagstifta och anta juridiskt bindande akter på detta område. Medlemsstaterna skall utöva sin befogenhet ~~endast om och~~ i den mån som unionen inte utövar sin befogenhet **eller har beslutat att upphöra att utöva den.**
3. Unionen skall ha befogenhet **för att sköta samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik.** ~~att samordna medlemsstaternas ekonomiska politik.~~
4. Unionen skall ha befogenhet att fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.
5. På vissa områden och på de villkor som fastställs i konstitutionen skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder för att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, dock utan att ersätta deras befogenhet på dessa områden.
6. **Omfattningen av och de närmare villkoren för utövandet av unionens befogenheter skall fastställas i de** särskilda bestämmelserna för varje område i andra delen av konstitutionen. ~~Unionen skall utöva sina befogenheter för att genomföra den politik som fastställs i andra delen av konstitutionen i enlighet med de särskilda bestämmelserna i denna för varje område.~~

Artikel I-11.1

Frasen "eller för att genomföra akter som unionen antagit" har lagts till med hänsyn till att unionsrätten även på de områden som omfattas av exklusiv befogenhet i allmänhet genomförs av medlemsstaterna utan att det behövs något bemyndigande från unionen i enlighet med den allmänna princip som avses i artikel I-10.2. Det är endast när unionen i undantagsfall skall stå för ett sådant genomförande som ett sådant genomförande uttryckligen föreskrivs i en unionsakt. Tillägget i punkt 1 avser att garantera att medlemsstaternas genomförande av unionsrätten på ett område som omfattas av exklusiv befogenhet inte kräver ett bemyndigande från unionen (vilket inte är fallet för närvarande).

Ändringsförslagen om att man i denna bestämmelse skall lägga till en ny punkt där det uttryckligen anges att befogenheterna tilldelas unionen av medlemsstaterna (Hain, Lord Tomlinson, Heathcoat-Amory, Roche) har förts in i artikel I-9.2.

Beteckningen "exklusiva befogenheter" har bibehållits eftersom det är ett uttryck som bättre återspeglar det faktum att det rör sig om områden där endast unionen får lagstifta. Dessutom rör det sig om ett begrepp som redan finns i de nuvarande fördragen och i domstolens rättspraxis, vilket inte är fallet när det gäller begreppet "egna befogenheter".

När det gäller kravet på bemyndigande från unionen för att medlemsstaterna skall kunna lagstifta eller anta juridiskt bindande akter på ett område som omfattas av exklusiv befogenhet, är ändringsförslagen motstridiga. I en del ändringsförslag begärs att hänvisningen till kravet på bemyndigande från unionen stryks, medan andra begär att innehållet i bemyndigandet skall anges mer i detalj. Presidiet föreslår därför att man behåller den befintliga formuleringen, som lämnar utrymme för flexibilitet när det gäller formen för och innehållet i bemyndigandet från unionen.

Artikel I-11.2

Syftet med den nya formuleringen av punktens sista mening är att beakta flera ändringsförslag (Brok m.fl., Teufel, Wuermeling, Altmaier) med begäran om en omformulering av gränserna för medlemsstaternas befogenheter på ett område som omfattas av delad befogenhet. Tillägget i denna punkt förutsätter att när unionen har upphört att utöva sin befogenhet på ett område med delad befogenhet, övergår den till medlemsstaterna. Denna nya formulering borde också motsvara Fischers ändringsförslag med begäran om en ändring av artikel 12.3.

Presidiet anser att områdena med delad befogenhet även fortsättningsvis skall definieras som sådana områden där såväl unionen som medlemsstaterna har befogenhet att lagstifta, inte som områden där unionen samordnar och fastställer allmänna regler. Samordningen av medlemsstaternas politik omfattas av denna bestämmelse, eftersom själva begreppet samordning innebär att den huvudsakliga befogenheten att lagstifta på det berörda området ligger under medlemsstaterna. När det gäller frasen "fastställa allmänna regler" går unionens verksamhet på många områden med delad befogenhet utöver fastställandet av allmänna regler. Om man fastställde områden med delad befogenhet liknande de där unionen fastställer de allmänna reglerna eller samordnar medlemsstaternas politik, skulle man dessutom vara tvungen att inrätta en ny kategori befogenheter för att täcka de områden där såväl unionen som medlemsstaterna har befogenhet att lagstifta.

Ändringsförslagen om att föreskriva att medlemsstaterna när unionen har utövat sin befogenhet skall respektera de skyldigheter som fastställs i konstitutionen eller i de akter som antas av unionen (Tiilikainen och Peltomäki, Kuneva, Kiljunen och Vanhanen, Balázs, Villepin) ingår i artikel I-10, där man återfinner principen om unionsrättens företräde och principen om att medlemsstaterna skall se till att de skyldigheter fullgörs som följer av konstitutionen och av de akter som antas av unionen.

Artikel I-11.3

Presidiet anser att den särskilda karaktären hos samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik och sysselsättningspolitik gör att det krävs en separat bestämmelse.

Denna bestämmelse har ändrats för att söka finna en avvägning mellan de ändringsförslag där det begärs att denna punkt (liksom artikel 13) skall återspegla de nuvarande fördragsbestämmelserna om samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik (art. 99 i EG-fördraget) (Roche, Teufel, Heathcoat-Amory, Fischer, Palacio, Queiró), de ändringsförslag där det begärs att denna punkt stryks och att politisk samordning skall läggas till bland områdena med delad befogenhet eller områdena för stödjande åtgärder (Tiilikainen och Peltomäki, Kohout, Beres m.fl., Hain, Lopes, Duff m.fl., Earl of Stockton, Svensson, Kiljunen och Vanhanen, Nagy), och ändringsförslag där det begärs en hänvisning till medlemsstaternas befogenhet för en övergripande samordning med unionen (de Vries m.fl.).

De ändringsförslag där det begärs att man i denna bestämmelse skall nämna samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik (Duhamel m.fl., Borrell m.fl., Gabaglio, Michel m.fl.) har beaktats eftersom det uttryckligen föreskrivs i fördraget när det gäller såväl den ekonomiska politiken som sysselsättningspolitiken att medlemsstaterna skall samordna sin politik inom rådet och att unionen kan anta riktlinjer respektive huvudlinjer. Ändringsförslagen om att i denna punkt lägga till samordning av socialpolitiken (Duhamel m.fl., Borrell m.fl., Michel m.fl., Paciotti och Spini, Lequiller, Santer m.fl.) har beaktats i artikel I-14.

Artikel I-11.4

Presidiet anser att den särskilda karaktären hos unionens och medlemsstaternas befogenheter på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område berättigar att den bibehålls som egen punkt. Med tanke på karaktären hos unionens befogenhet på detta område är den i själva verket svår att placera som antingen delad befogenhet eller område för stödjande åtgärder.

De ändringsförslag där det begärs en mer detaljerad formulering av unionens befogenheter på detta område (Hain, Farnleitner, Roche, Brok m.fl., Borrell m.fl., Santer m.fl., Figel; de Villepin) har beaktats i den nya formuleringen av artikel 14.

Artikel I-11.5

De flesta ändringsförslagen avseende denna punkt har beaktats i artikel I-16.

Den hänvisning till förbudet mot harmonisering på dessa områden som begärts av vissa konventsledamöter (Tiilikainen och Peltomäki; Lopes; Teufel; Kiljunen; Vanhanen) har inte lagts till, eftersom en sådan hänvisning redan finns i artikel I-16.3.

Artikel I-11.6

Denna punkt har formulerats om för att återge huvudinnehållet i artikel 12.2, som har strukits. Hänvisningen till bestämmelserna i del III täcker inte endast befogenheterna utan även de åtgärdsformer och -instrument som anges i dessa bestämmelser.

Artikel I-12: Exklusiva befogenheter

1. Unionen skall ensam ha befogenhet ~~att säkerställa fri rörlighet för personer, varor, tjänster och kapital och fastställa konkurrensregler, på den inre marknaden, samt~~ på följande områden:
  - Den monetära politiken för de medlemsstater som har antagit euron.
  - Den gemensamma handelspolitiken.
  - Tullunionen.
  - Bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

2. Unionen skall ensam ha befogenhet att ingå ett internationellt avtal om ingåendet av avtalet fastställs i en unionsrättsakt, om det är nödvändigt för att unionen skall kunna utöva sin befogenhet internt eller om det påverkar en intern unionsakt.

Artikel I-12.1

De områden som avses i denna punkt är områden där unionen för närvarande ensam har befogenhet.

Presidiet anser att förteckningen över områdena med exklusiv befogenhet (liksom områdena med stödjande åtgärder) skall vara uttömmande. Däremot skall förteckningen över de områden som omfattas av delad befogenhet inte vara uttömmande eftersom denna utgör en kategori som omfattar övriga fall. Behovet därav är desto större eftersom det är unionen ensam som får lagstifta och anta juridiskt bindande akter på områdena med exklusiv befogenhet.

Ordningsföljden för de områden som omfattas av exklusiv befogenhet har ändrats för att de politikområden som mest berör medborgaren skall placeras först.

Den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital har strukits för att beakta flera ändringsförslag enligt vilka de fyra friheterna skall placeras utanför avdelningen om befogenheter eftersom de inte utgör ett eget område (området är den inre marknaden) (Hain, Farnleitner, Tiilikainen och Peltomäki, Hjelm-Wallén m.fl.; Kaufman och Fischer). Den nya artikel I-4 innehåller både de fyra friheterna och friheter som garanteras av unionen och inom denna.

Presidiet har inte lagt till några nya områden till förteckningen över exklusiva befogenheter med hänsyn till att de områden som vissa konventsledamöter har begärt skall läggas till antingen inte utgör några områden i sig utan akter som på grund av sin karaktär endast får antas av unionen (budget, regler för att sörja för att institutionerna fungerar väl, unionens statistiska uppgifter osv.), eller utgör områden som omfattas av delad befogenhet enligt de nuvarande bestämmelserna i tredje delen (den gemensamma jordbrukspolitiken och fiskeripolitiken, ett gemensamt område med frihet och säkerhet osv.), eller utgör aspekter av ett större område som redan omfattas av exklusiv befogenhet (valutarätt och valutapolitik).

Eftersom det är unionen ensam som får lagstifta och anta juridiskt bindande akter på områdena med exklusiv befogenhet (om den inte ger bemyndigande) har man ansett att en specifik hänvisning till bestämmelserna i tredje delen inte är nödvändig eftersom frågan om en avgränsning av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna uppkommer i synnerhet när det gäller områdena med delad befogenhet och områdena för stödjande åtgärder. I vilket fall som helst omfattar hänvisningen till tredje delen i artikel I-11.6 samtliga områden som avses i avdelning III i första delen, sålunda även områdena med exklusiv befogenhet.

Artikel I-12.2

Denna punkt har fått stå kvar oförändrad eftersom ytterst få ändringsförslag gjorts, och eftersom den troget avspeglar domstolens rättspraxis om unionens exklusiva befogenhet för att ingå internationella avtal.

Artikel I-13: Områden med delad befogenhet

1. Unionen skall ha delad befogenhet med medlemsstaterna om den genom konstitutionen tilldelas en befogenhet som inte omfattas av de områden som avses i artiklarna I-12 och I-16.
2. Omfattningen av unionens delade befogenheter fastställs genom bestämmelserna i andra delen.
3. ~~Om unionen inte har utövat eller upphört att utöva sina befogenheter på ett område som omfattas av delade befogenheter får medlemsstaterna utöva sina befogenheter.~~
2. Unionen och medlemsstaterna skall ha delade befogenheter på följande huvudområden:
  - Inre marknaden.
  - Området med frihet, säkerhet och rättvisa.
  - Jordbruk och fiske, **med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser.**
  - Transport och transeuropeiska nät.
  - Energi.
  - Socialpolitik, **avseende aspekter som fastställs i tredje delen.**
  - Ekonomisk och social sammanhållning.
  - Miljö.
  - Konsumentskydd.
  - ~~Folkhälsa~~ **Gemensamma frågor avseende säkerhet i fråga om folkhälsa.**
5. När det gäller forskningen, den tekniska utvecklingen och rymden skall unionen ha befogenhet att vidta åtgärder, bland annat **definitionen av** genomförandet av program, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

6. När det gäller utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall unionen ha befogenhet att genomföra åtgärder och föra en gemensam politik, men utövandet av denna befogenhet får inte leda till att medlemsstaterna förbjuds att utöva sina befogenheter.

Kommentar:

Artikel I-13.1

Som påpekats i kommentaren till artikel I-11 anser presidiet att delad behörighet är att betrakta som en restkategori i förhållande till områdena med exklusiv befogenhet respektive med stödjande åtgärder och att detta område följaktligen till skillnad från de senare inte skall förtecknas uttömmande.

Det har ansetts att man inte bör lägga till en hänvisning till artiklarna I-14 och I-15 eftersom de områden som omfattas av dessa båda artiklar inte klart kan definieras som områden med delad behörighet eller stödjande åtgärder. Tillägg av en sådan hänvisning i denna punkt skulle innebära att dessa områden undantas från kategorin för delade befogenheter.

Artikel I-13.2

Denna punkt har strukits och ändringsförslagen om detta har sålunda beaktats (Hain, Michel m.fl., Fini, Lord Tomlinson, Duff m.fl., Kaufmann). Hänvisningen till tredje delen i artikel I-11.6 omfattar under alla förhållanden också denna artikel. Därför har artikel I-11.6 omformulerats för att innefatta en hänvisning både till omfattningen av unionens befogenhet och villkoren för utövande.

Artikel I-13.3

Genom strykningen av denna punkt tillmötesgås talrika ändringsförslag där man anser punkten överflödig (Hain, Palacio, Kohout, Hübner, Lord Tomlinson, Belohorska m.fl., Kuneva, Brok m.fl., de Villepin, Duff m.fl., Kaufmann).

Artikel I-13.4

Denna punkt har varit föremål för skiljaktiga ändringsförslag. Å ena sidan finns det ändringsförslag om att punkten skall strykas med hänsyn till att man inte kan upprätta någon förteckning över områden med delad befogenhet eftersom de delade befogenheterna utgör en kategori som omfattar övriga fall jämfört med de exklusiva befogenheterna och stödområdena. Å andra sidan finns det ändringsförslag om att en sådan förteckning skall finnas samtidigt som det föreslås att nya områden skall läggas till i förteckningen eller att vissa av de områden som avses skall strykas.

Presidiet föreslår att förteckningen över huvudområdena med delad befogenhet skall behållas. Eftersom flertalet av unionens åtgärdsområden omfattas av delad befogenhet klargör en sådan förteckning vilka av de områden som avses i tredje delen som varken omfattas av exklusiv befogenhet eller stödområden och där unionen därför delar lagstiftningsbefogenheten med medlemsstaterna. Utan en sådan förteckning skulle det vara nödvändigt att gå igenom alla bestämmelser i tredje delen för att se vilka huvudområden som inte avses i artiklarna 11 och 15 och som sålunda omfattas av delad behörighet.

Presidiet har inte ändrat förteckningen över områden med delade befogenheter som lades fram i dess tidigare förslag. Ändringsförslagen om tillägg eller strykningar i förteckningen går i motsatt riktning: somliga begär att man skall anse att ett område omfattas av delad befogenhet som andra vill betrakta som ett område för stödåtgärder eller tvärtom. I vissa av ändringsförslagen begärs dessutom att man i förteckningen skall inbegripa ämnen som inte utgör ett område i sig utan en del av ett större område (t.ex. harmonisering av lagstiftningen på den inre marknaden, som ingår i den senare) eller ett ämne som omfattas av flera områden som redan finns med i förteckningen (t.ex. allmännyttiga tjänster, som ligger inom bland annat den inre marknaden, hälso- och sjukvård, transport osv., eller kampen mot diskriminering, som faller under socialpolitiken och stadgan om de grundläggande rättigheterna). Slutligen rör vissa ändringsförslag frågor som utgör principer snarare än områden (t.ex. jämställdhet mellan kvinnor och män).

Presidiet har dock gjort en precisering av vad som omfattas av unionens delade befogenhet inom tre av de områden som avses i förteckningen, nämligen jordbruk och fiske, socialpolitik och folkhälsa.

På området för jordbruk och fiske har bevarandet av havets biologiska resurser uteslutits med motiveringen att den omfattas av exklusiv befogenhet. När det gäller socialpolitiken har efter "socialpolitik" orden "avseende aspekter som fastställs i tredje delen" lagts till som en precisering av att upptagandet av socialpolitiken i förteckningen inte innebär utvidgade befogenheter, med avseende på särskilda inslag i denna politik. Slutligen har, för att beakta förslaget från vissa konventsledamöter (Hjelm Wallén, Petersson), hänvisningen till folkhälsan i förteckningen över områdena med delad befogenhet ändrats för att precisera vilken del av detta område som omfattas av delade befogenheter, eftersom området för folkhälsa omfattas delvis av delade befogenheter (artikel 152.4 a och 152.4 b) och delvis av stödområdena (artikel 152.4 c). De aspekter av folkhälsan som omfattas av stödområdena preciseras i artikel I-16. För att beakta dessa ändringar föreslår därför presidiet att artikel 151.4 skall delas upp i två separata punkter, en som rör aspekter av folkhälsan som omfattas av delade befogenheter och en andra punkt som rör de aspekter som omfattas av stödområdena.

Artikel I-13.5

Presidiet hade inbegripit forskning, teknisk utveckling och rymden i en separat punkt för att understryka dessa områdens särprägel i förhållande till de områden som tas upp i punkt 12.4, det vill säga att unionen visserligen utövar sin befogenhet på ett uttömmande sätt på detta område, men att medlemsstaterna trots detta har kvar sina befogenheter.

Motstridiga ändringsförslag har lämnats in om denna punkt. Några ledamöter har begärt att forskning, teknisk utveckling och rymden skall anses som områden med delade befogenheter och tas upp i punkt 4 eller att hänvisningen till medlemsstaternas befogenheter stryks. Andra ledamöter vill att denna punkt utgår och att forskning, teknisk utveckling och rymden skall anses som områden för stödjande åtgärder. Presidiet anser att denna punkt bör lämnas oförändrad med tanke på de särdrag som kännetecknar unionens behörighet på detta område.

Artikel I-13.6

Även när det gäller denna punkt har ändringsförslagen varit motstridiga. Några ledamöter begär att utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd skall finnas på förteckningen i punkt 4 (se ändringsförslaget till denna punkt). Andra vill att detta område skall anses som område för stödjande åtgärder. Andra begär att hänvisningen till medlemsstaternas befogenheter utgår.

Av samma skäl som de som anges i kommentaren till punkt 5 i denna artikel anser presidiet att punkten bör få stå kvar oförändrad.

Artikel I-14: Samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken

- ~~1. Unionen skall samordna medlemsstaternas ekonomiska politik, bland annat genom att fastställa de allmänna riktlinjerna för denna politik.~~

Unionen antar bestämmelser för att sköta samordningen av medlemsstaternas ekonomiska politik, bland annat genom att anta de allmänna riktlinjerna för denna politik. Medlemsstaterna skall inom unionen samordna sin ekonomiska politik.

- ~~2.3. Särskilda bestämmelser skall tillämpas på de medlemsstater som har antagit euron.~~

- 3. Unionen antar bestämmelser för att sköta samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik, bland annat genom att anta riktlinjerna för denna politik.**

- 4. Unionen kan ta initiativ för att sköta samordningen av medlemsstaternas socialpolitik.**

- ~~3. Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik och sysselsättningspolitik med beaktande av gemensamma intressen, för att bidra till att förverkliga unionens mål.~~

Kommentar:

Av de skäl som redovisas i kommentaren till artikel I-11.3 anser presidiet att denna artikel bör bibehållas.

Artikel I-14.1

Syftet med den nya formuleringen av punkt 1 är att finna en jämvikt mellan de ändringsförslag där man begär att formuleringen av denna bestämmelse skall överensstämma med den i den motsvarande rättsliga grunden för tredje delen, nämligen artikel 99 i EG-fördraget (Fischer, de Villepin, Hain, Kuneva, Hjelm-Wallén m.fl, Teufel, Mc Avan), de där man vill att det skall anges att unionen har behörighet att samordna medlemsstaternas ekonomiska politik och de där man begär att det skall hänvisas till unionens och medlemsstaternas samordning av den ekonomiska politiken (de Vries och de Bruijn).

Artikel I-14.2 (f.d. artikel 13.3)

Denna punkt är oförändrad eftersom den endast avspeglar den aktuella situationen där särskilda bestämmelser gäller för de medlemsstater som har infört euron.

Artikel I-14.3

Denna punkt tillmötesgår de ändringsförslag där man begär att samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik skall läggas till (Einem, Mac Avan, Michel m.fl., Duhamel m.fl, Borrell m.fl., Haenel och Badinter).

Artikel I-14.4

Denna punkt har lagts till för att tillmötesgå de ändringsförslag där man begär att samordningen av medlemsstaternas socialpolitik skall läggas till (Duhamel m.fl., Borrel m.fl., Michel m.fl., Paciotti och Spini, Lequiller, Santer m.fl.).

Artikel I-15: Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla utrikespolitiska områden samt alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet ett gradvis fastställande av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet **och skall respektera de akter som unionen antar på detta område**. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet.

Kommentar:

Presidiet anser att de särdrag som kännetecknar unionens och medlemsstaternas behörighet på GUSP-området motiverar en särskild artikel. Det är svårt att klassificera detta område som antingen ett område med delad behörighet eller ett stödområde. Denna svårighet, liksom områdets betydelse, talar för att en särskild bestämmelse skall behållas.

Punkt 1

En ny punkt har lagts till i artikel I-15 för att beakta de ändringsförslag där man begär ett uttryckligt omnämnande i denna artikel av unionens behörighet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Kaufmann, Balázs) och av en hänvisning till denna behörighets innehåll (Duhamel, Marinho, Van Lancker, Hänsch, Berès, Berger, Carnero och Thorning-Schmidt, de Villepin, Kuneva). Denna nya punkt innehåller också en hänvisning till försvaret, vilket begärts i ett flertal ändringsförslag (Fini, Borrell m.fl., Lord Mac Lennan, Duff m.fl., Rupel, Szent-Iványi, Costa, Azevedo, d'Oliveira, Martins, Mains, Roche, Lopez, Katiforis, Mc Avan).

Denna bestämmelse innehåller ingen uppräknings av unionens mål på GUSP-området, eftersom dessa mål står uppräknade i artikel 1 i avdelning B i tredje delen om unionens yttre åtgärder. Motsvarande gäller för de ändringsförslag där man begär tillägg av en hänvisning till det faktum att medlemsstaterna på detta område tillsammans skall arbeta för att förstärka och utveckla ömsesidig solidaritet, eftersom en sådan skyldighet återfinns i konstitutionens tredje del.

Det är inte nödvändigt att i denna bestämmelse specificera att medlemsstaterna inte får ingripa där unionen har exklusiv behörighet, eftersom detta följer av definitionen av exklusiv behörighet i artikel I-11.

Punkt 2

Den i punkt 2 tillfogade hänvisningen till respekten för unionens akter på området syftar till att skärpa medlemsstaternas skyldigheter på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, något som flera har föreslagit.

Artikel I-16: Områden för stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder

1. Unionen kan vidta stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder.
~~Omfattningen av dessa befogenheter fastställs i bestämmelserna i andra delen.~~
2. Områdena för stödjande åtgärder, **samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder** är **för europeiskt syfte**
  - ~~sysselsättning,~~
  - ~~industri,~~
  - **skydd för och förbättring av människors hälsa,**
  - ~~utbildning, yrkesutbildning, och ungdom och idrott,~~
  - ~~kultur,~~
  - ~~idrott,~~
  - ~~skydd mot katastrofer~~ **räddningstjänst.**

~~2. Medlemsstaterna skall inom unionen samordna sin nationella sysselsättningspolitik.~~

4.3. De juridiskt bindande akter som antas av unionen på grundval av de särskilda bestämmelserna för dessa områden i ~~andra~~ **tredje** delen får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar.

Kommentar:

Presidiet anser att denna artikel bör behållas eftersom det är nödvändigt att i konstitutionen ange på vilka områden man skall vidta de stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder som avses i tredje delen.

Artikelrubriken har ändrats i enlighet med vissa ändringsförslag där man begär en ändring av artikelns beteckning. Presidiet anser att uttrycket "stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder" (Villepin, Lequiller) bättre återspeglar artikelns innehåll samt det faktum att det är medlemsstaterna som har lagstiftande befogenhet på dessa områden.

Artikel I-16.1

Hänvisningen till bestämmelserna i den tredje delen har strukits, vilket har begärts i vissa ändringsförslag (Kaufmann, Hain, Michel m.fl.). Eftersom en sådan hänvisning av allmän karaktär redan finns i artikel I-11.6 är det inte nödvändigt att upprepa den i den här bestämmelsen.

Presidiet anser att det inte är nödvändigt att lägga till en specifik hänvisning till att medlemsstaterna har befogenhet på områdena för stödjande åtgärder, eftersom unionens åtgärder på dessa områden (stödjande, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder), samt det faktum att harmonisering uttryckligen är utesluten, medför att det är medlemsstaterna som har lagstiftande befogenhet.

Artikel I-16.2

Av skäl som förklaras ovan anser presidiet att uppräkningsområdena för stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder bör vara uttömmande.

Efter att ha införts i artikel I-14 har sysselsättningen strukits från förteckningen, på grund av ett stort antal ändringsförslag (Palacio, Gabaglio, Borrell m.fl., Paciotti och Spini, Michel m.fl.; Dini).

För att beakta de ändringsförslag där man i denna bestämmelse vill lägga till folkhälsa, har en ny strecksats lagts till för detta område, i vilken det specificeras vilka aspekter som omfattas av denna befogenhetskategori.

Idrott har lagts till på området för yrkesutbildning och ungdom för att avspegla förslaget till rättslig grund för detta område (se tredje delen).

"Skydd mot katastrofer" har ersatts med "räddningstjänst", vilket är ett vidare begrepp som omfattar skydd mot katastrofer, för att beakta de ändringsförslag där detta begärts (Fini, de Villepin, Teufel, Brok m.fl., Palacio).

Presidiet anser att nya områden inte bör läggas till i förteckningen. De områden som föreslagits av konventsledamöterna utgörs antingen av områden som bör tas med i artikel I-13 (t.ex. konsumentskydd, transport och transeuropeiska nät, forskning, utvecklingssamarbete) eller av områden som redan ingår i andra, större områden som faller under artiklarna I-13 eller I-16 (t.ex. medier, som för närvarande faller under såväl den inre marknaden som kulturområdet, eller polissamarbete, som ingår i området med frihet, säkerhet och rättvisa).

Presidiet anser att man inte heller skall stryka vissa områden från förteckningen (bortsett från sysselsättningen), eftersom detta skulle innebära antingen att redan befintliga rättsliga grunder (t.ex. utbildning, yrkesutbildning och ungdom; kultur) utgår, eller att befogenheten ändras till sin natur (t.ex. industri).

Artikel I-16.3

Denna punkt har utgått för att beakta de många ändringsförslag där man begärt att sysselsättningsområdet skall infogas i artikel I-14 (se kommentar till den artikeln).

Artikel I-16.4

Presidiet anser att denna punkt bör behållas utan undantag. Med beaktande av den givna definitionen av områdena för stödjande åtgärder, samordningsåtgärder eller kompletterande åtgärder är de områden där en harmonisering av lagstiftningen är möjlig föremål för delad behörighet eller exklusiv behörighet, men faller inte inom områdena för stödjande åtgärder. Detta uteslutande av harmonisering innebär att medlemsstaterna har lagstiftande befogenhet.

Artikel I-17: Flexibilitetsklausul

1. Om en åtgärd från unionens sida skulle visa sig nödvändig för att inom ramen för den politik som fastställs i **tredje** ~~andra~~ delen förverkliga något av de mål som fastställs genom denna konstitution och om konstitutionen inte innehåller de nödvändiga befogenheterna skall rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter Europaparlamentets **godkännande** ~~samt~~ ~~tycke~~ vidta de åtgärder som behövs.
2. Kommissionen skall vid det förfarande för kontroll av subsidiaritetsprincipen som avses i artikel **I-9.3** uppmärksamma medlemsstaternas nationella parlament på de förslag som bygger på denna artikel.

3. De bestämmelser som antagits på grundval av denna artikel får inte innebära en harmonisering av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar i de fall där konstitutionen utesluter en sådan harmonisering.

Kommentar:

Denna bestämmelse har tagits med för att tillmötesgå en önskan hos det stora flertalet konventsledamöter om att systemet skall ha en viss flexibilitet.

Artikel I-17.1

I denna punkt eftersträvas en jämvikt mellan behovet av flexibilitet när det gäller avgränsningen av befogenheter och behovet av att respektera gränserna för unionens befogenheter. Hänvisningen i denna punkt till unionens mål syftar till att ge systemet en viss flexibilitet, medan hänvisningen till ramen för den politik som fastställs i tredje delen syftar till att säkerställa att de åtgärder som antas på grundval av denna bestämmelse skall respektera gränserna för de befogenheter som unionen tilldelas i konstitutionen. I denna mening kan bestämmelsen inte användas för att utvidga unionens befogenheter genom att införa ett nytt politikområde utan endast för att vidta en åtgärd i samband med ett politikområde som redan anges i konstitutionen.

De ändringsförslag som avser den här punkten är motstridiga. Vissa av ändringsförslagen syftar till att begränsa bestämmelsens tillämpningsområde till vissa politikområden som fastställs i tredje delen (bl.a. den inre marknaden samt Ekonomiska och monetära unionen), medan andra ändringsförslag däremot går ut på att alla hänvisningar till tredje delen skall utgå i syfte att utvidga tillämpningsområdet för artikel I-17.

Presidiet har behållit regeln om enhällighet eftersom det anser att frågans betydelse kräver en tvingande omröstningsregel. Presidiet anser också att Europaparlamentet bör delta i antagandet av akter på grundval av denna bestämmelse genom att ge sitt godkännande och inte genom ett enkelt yttrande som är fallet för närvarande.

Möjligheten att i artikeln införa ett förenklat konstitutionellt ändringsförfarande för artiklarna I-9–I-16 bör tas upp i ett mycket större sammanhang i samband med förfarandet för ändring av konstitutionen.

Artikel I-17.2

De ändringsförslag som avser denna punkt har diskuterats i samband med behandlingen av protokollet om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Artikel I-17.3

Presidiet anser att denna punkt bör behållas eftersom den anger de gränser som fastställts genom domstolens rättspraxis för användningen av artikel 308 i EG-fördraget.

AVDELNING IV: UNIONENS INSTITUTIONER

[Oförändrad på detta stadium: se följnoten.]

AVDELNING V: UTÖVANDE AV UNIONENS BEFOGENHETER

Kapitel I: Allmänna bestämmelser

Artikel I-32: Unionens rättsakter

1. När unionen utövar de befogenheter som den tilldelas i konstitutionen skall den som rättsliga instrument i enlighet med bestämmelserna i tredje delen använda europeiska lagar, europeiska ramlagar, europeiska förordningar, europeiska beslut, rekommendationer och yttranden.

En europeisk lag är en rättsakt med allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

En europeisk ramlag är en rättsakt som med avseende på det resultat som skall uppnås skall vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad, men som skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

En europeisk förordning är inte en rättsakt, men skall ha allmän giltighet för genomförandet av rättsakter och vissa särskilda bestämmelser i konstitutionen. **Den kan antingen till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, eller också kan den med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken den är riktad men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.**

Ett europeiskt beslut är inte en rättsakt, men skall till alla delar vara bindande. Om det är riktat skall det vara bindande endast för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden som antas av institutionerna skall inte vara bindande.

2. När ett förslag till rättsakt läggs fram för Europaparlamentet och rådet skall dessa avstå från att anta akter som inte anges **i denna artikel på det berörda området**.

Kommentar:

De ändringsförslag som avser denna artikel gäller mycket olika frågor eller avspeglar enskilda ståndpunkter som är inbördes motstridiga. Det är ändå möjligt att samla en del av dem runt följande tre frågor:

I flera ändringsförslag begär man att det skall läggas till en typ av förordning som tar upp det kännetecknande för de nuvarande direktiven (Farnleitner som föreslår en särskild rättsakt som skall kallas direktiv, Santer m.fl. som föreslår beteckningen "ramförordning", De Vries och De Bruijn, Tiilikainen m.fl., Schlüter och Dam Kristensen som föreslår att man skall lägga till definitionen under benämningen förordning). Presidiet föreslår att sakinnehållet i dessa ändringsförslag skall beaktas och att en kategori av förordningar som tar upp det kännetecknande för de nuvarande direktiven därför skall tas med, för att på detta sätt inom ramen för akter som inte är rättsakter förfoga över ett instrument som är bindande för medlemsstaterna avseende resultatet men flexibelt avseende medlen.

I vissa ändringsförslag begär man att punkt 2 om begränsning av användningen av atypiska rättsakter skall utgå (Lopes och Lobo Antunes, Fayot, Kaufmann, Santer m.fl., Borrell m.fl., De Vries och De Bruijn). I andra ändringsförslag, som stöder det mål som eftersträvas genom denna punkt, föreslås att den skall flyttas till f.d. artikel 25 (Kohout, Tiilikainen m.fl.).

I ett ändringsförslag (Azevedo och Nazaré Pereira) föreslås en alternativ formulering. Presidiet har ändrat punkten för att göra formuleringen tydligare.

I flera ändringsförslag begär man att en ny lagkategori skall läggas till, den grundläggande lagen. Den grundläggande lagen skulle omfatta åtgärder mellan konstitutionen och lagarna samt underkastas ett särskilt förfarande som är mer omfattande än lagstiftningsförfarandet. För vissa konventsledamöter skulle denna kategori av akter kunna utgöra en form av förenklat förfarande för ändring av konstitutionen.

Presidiet har föredragit att inte beakta dessa ändringsförslag trots att de är intressanta. I detta sammanhang erinrar det om följande:

- Den grundläggande lagen är ett rättsligt instrument som är främmande för många av medlemsstaternas rättsordningar. Där den grundläggande lagen förekommer tjänar den till att genom mer omfattande förfaranden än de som gäller för vanliga lagar skydda vissa mycket betydelsefulla områden. Det gäller t.ex. lagar som utvecklar de grundläggande rättigheterna. När ett område är reserverat för den grundläggande lagen kan det inte omfattas av en vanlig lag. En grundläggande lag kan inte ändras genom en vanlig lag.*
- I unionens rättssystem, där akterna antas på grundval av individuella rättsliga grunder, har den grundläggande lagen inget berättigande. För att ändra en akt som antagits på grundval av en viss artikel behövs det en annan akt som antas på grundval av samma artikel, och således fortfarande enligt samma förfarande. Systemet med rättsliga grunder ger upphov till en isolering av ämnesområdena, vilket gör ett begrepp som "den grundläggande lagen" onödigt.*
- Att lägga till en ny typ av akt, som dessutom är främmande för de rättsliga traditionerna i många medlemsstater, riskerar att inte bidra till klarheten i unionens rättssystem.*

Artikel I-33: Rättsakter

1. Europeiska lagar och ramlagar skall antas gemensamt av Europaparlamentet och rådet på förslag av kommissionen i enlighet med det **sedvanliga** lagstiftningsförfarande som avses i artikel [f.d. artikel 251]. Om de båda institutionerna inte kan enas skall akten i fråga inte antas.

I de fall som särskilt avses i artikel [...] i tredje delen får lagar och ramlagar antas på initiativ av en grupp av medlemsstater i enlighet med artikel [f.d. artikel 251].

2. I de särskilda fall som anges i konstitutionen skall europeiska lagar och ramlagar antas av **Europaparlamentet med deltagande av rådet eller av rådet med deltagande av Europaparlamentet i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.**
3. ~~När Europaparlamentet och rådet fattar beslut genom ett förfarande som leder fram till att en europeisk lag eller ramlag antas skall sammanträdet vara offentligt.~~

Kommentar:

I vissa ändringsförslag motsätter man sig att det införs undantag från den allmänna regeln för antagande av rättsakter i enlighet med lagstiftningsförfarandet (Kirkhope, Kaufmann, Duff m.fl., Meyer, Dini m.fl., Duhamel m.fl., Michel m.fl., Brok m.fl., Paciotti, Lamassoure, Borrell m.fl., Costa och d'Oliveira, Stockton och Voggenhuber m.fl.). I andra ändringsförslag godtar man undantag men uttrycker en viss oro när det gäller den allmänna regelns räckvidd och begär att undantag skall specificeras klart (Kohout, Brok m.fl. som dessutom föreslår att när en tidsfrist på fem år löpt ut skall den allmänna regeln tillämpas, Tiilikainen m.fl. samt De Vries och de Bruijn). I vissa ändringsförslag begär man att vid undantag skall Europaparlamentet höras och kommissionen utöva sin initiativrätt (Fischer, Kuneva och Tiilikainen m.fl.). Alla dessa ändringsförslag bekräftar slutligen att lagstiftningsförfarandet bör vara den allmänna regeln för antagandet av rättsakter.

Efter att ha behandlat klassificeringen av de rättsliga grunderna samt förfarandena kom presidiet, mot bakgrund av ändringsförslagen och plenardiskussionen, fram till slutsatsen att benämningen "lagstiftnings-" för det förfarande som utgör den allmänna regeln kan leda tankarna fel eftersom det förefaller vara det avgörande kriteriet och inte konsekvensen av aktens "lagstiftnings"karaktär. Presidiet har enats om att precisera dess räckvidd som gemenskapsrättens lagstiftningsförfarande. Det har betecknat det "sedvanligt lagstiftningsförfarande" för att inte från lagstiftningskaraktären utesluta de mycket få akter som skall antas av Europaparlamentet eller rådet, med olika grader av deltagande av den andra grenen av den lagstiftande makten, enligt de förfaranden som visserligen är särskilda men onekligen av lagstiftningskaraktär.

Det system som beskrivs i utkastet till artikel I-33 innebär att rättsakter alltid antas av lagstiftaren. De antas som regel gemensamt och på jämställd fot av de två grenarna av den lagstiftande makten enligt det sedvanliga lagstiftningsförfarande som avses i utkastet till artikel I-33. Men i vissa särskilda fall antas de av Europaparlamentet med visst deltagande av rådet eller av rådet (som handlar i egenskap av lagstiftare, dvs. enligt reglerna om öppenhet och subsidiaritet) med visst deltagande av Europaparlamentet, enligt särskilda lagstiftningsförfaranden.

Ändringarna i utkastet till artikel I-33 tillgodoser ovanstående överväganden.

När det gäller de ändringsförslag i vilka man begär att undantagen skall preciseras klart måste det erinras om att presidiet vid diskussionen om det första utkastet till artiklar meddelade att konventet skulle förfoga över en förteckning över utvidgningen av räckvidden för den allmänna regeln för antagande av rättsakter i enlighet med lagstiftningsförfarandet. Denna förteckning har överlämnats till de juridiska avdelningarnas experter som har anpassat de rättsliga grunderna för konstitutionens tredje del i enlighet med detta (dok. CONV 729/03). I bilaga II till dokumentet som innehåller den kommenterade tredje delen (dok. CONV 727/03), och som har överlämnats till konventsledamöterna inför plenarmötet den 30–31 maj, återges en uttömmande förteckning över de juridiska grunder för vilka presidiet föreslår en ändring av beslutsförfarandet.

Presidiet har anpassat punkt 1 andra stycket till utkastet till artiklar om ett område med rättvisa, frihet och säkerhet. Det gäller den särskilda karaktären hos det lagstiftningsförfarande som avser ett initiativ av en grupp av medlemsstater. I [f.d. artikel 251], vars ändrade text återges i utkastet till artiklar i tredje delen om institutionerna, anges en sådan möjlighet.

Presidiet har beslutat att stryka den sista punkten. Principen om öppenhet anges mer preciserat i utkastet till artikel I-49.

Artikel I-34: Akter som inte är rättsakter

1. Rådet och kommissionen ~~samt Europeiska centralbanken~~ skall anta europeiska förordningar eller europeiska beslut i de fall som avses i artiklarna I-35 och I-36 samt i de fall som särskilt anges i konstitutionen. **Europeiska centralbanken skall anta europeiska förordningar och europeiska beslut när detta medges i konstitutionen.**
2. **Rådet och kommissionen samt Europeiska centralbanken skall när detta medges i konstitutionen anta rekommendationer på alla områden som ligger inom deras ansvarsområden.**

Kommentar:

De mycket få ändringsförslag som avser denna artikel skiljer sig från varandra.

Presidiet föreslår att frasen som handlar om centralbanken avskiljs i klargörande syfte eftersom banken inte antar de bestämmelser och beslut som avses i artiklarna I-35 och I-36.

Presidiet föreslår att ett andra stycke läggs till. Detta stycke kommer att bli nödvändigt i samma ögonblick som de rättsliga grunderna till avdelning III föreslår för varje enskilt fall vilket eller vilka "mjuka" instrument som kan användas. När det inte anges något specifikt instrument i de nu gällande fördragen utan bara refereras till "åtgärder" i allmänna termer omfattar detta antagande av rekommendationer. Det är därför nödvändigt att skapa en allmän bestämmelse så att möjligheten att hänvisa till den här typen av "mjuka" instrument kan bibehållas.

Artikel I-35: Delegerade förordningar

1. Genom europeiska lagar och europeiska ramlagar kan till kommissionen delegeras befogenhet att utfärda delegerade förordningar som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av en lag eller en ramlag.

I lagarna och ramlagarna skall uttryckligen fastställas delegeringens mål, innehåll, omfattning och varaktighet. De väsentliga delarna av ett område får inte delegeras. De skall förbehållas lagen eller ramlagen.

2. **I lagarna eller ramlagarna** skall uttryckligen fastställas de tillämpningsvillkor som skall gälla för delegeringen. **Dessa villkor kan bestå av** följande möjligheter:

- Europaparlamentet eller rådet får besluta att återkalla delegeringen.
- Den delegerade förordningen får träda i kraft endast om Europaparlamentet eller rådet inte har gjort några invändningar inom den tidsfrist som anges i lagen eller ramlagen.
- ~~Bestämmelserna i den delegerade förordningen skall upphöra att gälla efter en tidsfrist som fastställs i lagen eller ramlagen. Deras giltighet får förlängas på förslag av kommissionen, genom beslut av Europaparlamentet och rådet.~~

När det gäller föregående stycke skall Europaparlamentet fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter och rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Kommentar:

När det gäller delegerade akter rör flera ändringsförslag definitionen av delegerade förordningar. Skiljaktiga positioner företräds här. Presidiet har följaktligen behållit punkt 1 oförändrad.

När det gäller tillämpningsvillkoren för delegerade akter föreslår presidiet en ändring av första raden andra stycket för att tydliggöra att dessa villkor skall fastställas från fall till fall genom den lag eller ramlag som medger delegeringen och att dessa villkor inte utgör en obligatorisk del av en sådan lag eller ramlag.

I flera ändringsförslag (Villepin, Schluter, Hjelm-Wallén, Bères, Brok e.a. och Roche) liksom av flera talare under plenardebatten, har det krävts att återkallandet av delegeringen skall kunna göras av parlamentet eller rådet var för sig. Presidiet har beaktat detta vid formuleringen av sista strecksatsen.

I flera ändringsförslag uttrycks en önskan om att avskaffa möjligheten att låta en delegerad förordning upphöra att gälla efter en viss bestämd tid ("sunset clause") (Andriukaitis e.a. och Fayot); i andra ändringsförslag föreslås alternativa lydelse (Marinho et Van Lancker). De som föreslår att punkten skall utgå anser att en "sunset clause" skulle kunna skapa osäkerhet och problem med rättssäkerheten. Presidiet har följaktligen beslutat att låta denna punkt utgå.

Artikel I-36: Genomförandeakter

1. Medlemsstaterna skall vidta alla nationella lagstiftningsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra unionens rättsligt bindande akter.
2. Om enhetliga villkor för genomförandet av unionens bindande rättsakter krävs, får dessa akter tilldelas kommissionen, eller i specifika fall och i de fall som avses i artikel I-39, rådet, genomförandebefogenheter.
3. **I lagen skall i förväg fastställas allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av unionens genomförandeakter.**
4. Unionens genomförandeakter skall utformas som europeiska genomförandeförordningar eller europeiska genomförandebeslut.

Kommentar:

I vissa ändringsförslag preciseras att det rör sig om metoder för att kontrollera medlemsstater (Villepin, Farnleitner, Fini, Lopes och Lobo Antunes). Presidiet har gjort denna precisering i utkastet till artikel.

Endast några ändringsförslag motsätter sig tillämpningen av lagstiftningsförfarandet för att fastställa kontrollmetoderna och föredrar nuvarande metod. Presidiet föreslår därför att det vanliga lagstiftningsförfarandet bibehålls.

I flera ändringsförslag motsätter man sig de nuvarande kommittémekanismerna och föreslår att punkt 3 utgår. Likaledes föreslås i andra ändringsförslag att kontrollmekanismerna skall begränsas till att endast gälla rådgivande kommittéer. Eftersom denna fråga hänför sig till sekundärlagstiftningen föreslår presidiet ingen ändring av utkastet till artikel.

Artikel I-37: Gemensamma principer för unionens akter

1. Om det inte fastställs särskilt i konstitutionen, skall institutionerna med beaktande av de tillämpliga förfarandena besluta vilken typ av akt som skall antas i varje enskilt fall, i enlighet med den proportionalitetsprincip som avses i artikel I-9.
2. Europeiska lagar, ramlagar, förordningar och beslut skall vara motiverade och hänvisa till de förslag eller yttranden som föreskrivs i denna konstitution.

Kommentar:

Bred enighet om detta utkast till artikel.

Artikel I-38: Offentliggörande och ikraftträdande

1. Europeiska lagar och europeiska ramlagar som antas enligt **det sedvanliga** lagstiftningsförfarandet skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande. I övriga fall skall de undertecknas av rådets ordförande **eller av Europaparlamentets ordförande**. Lagarna och ramlagarna skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
2. ~~Kommissionens eller rådets~~ Europeiska förordningar och beslut som inte är riktade eller riktas till samtliga medlemsstater **skall undertecknas av ordföranden för den institution som antar dem och skall**, offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning och träda i kraft den dag som anges i dem eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.
3. Andra beslut skall delges dem som de riktas till och får verkan genom denna delgivning.

Kommentar:

Presidiet har ändrat punkt 1 med beaktande av ändringarna i utkastet till artikel I-33.

Ändringen av den andra punkten beaktar de akter som antagits av centralbanken och syftar till att skapa en parallell till undertecknandet av rättsakter.

Kapitel II

Artikel I-39: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

1. Europeiska unionen ~~förpliktar sig att föra~~ **skall föra** en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som skall grundas på en ~~fortskridande~~ utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en ~~fortskridande~~ identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av konvergens i medlemsstaternas uppträdande.
2. Europeiska rådet skall identifiera unionens strategiska intressen och fastställa målen för unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Ministerrådet skall utforma denna politik **i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet samt i** enlighet med bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen.
3. Europeiska rådet och ministerrådet skall anta nödvändiga beslut.
4. Denna gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik skall genomföras av unionens utrikesminister och medlemsstaterna med hjälp av medlemsstaternas och unionens resurser.

5. Medlemsstaterna skall inom rådet och Europeiska rådet samråda om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något sådant åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, skall varje medlemsstat samråda med de övriga i rådet eller Europeiska rådet. Medlemsstaterna skall genom ett konvergent uppträdande säkerställa att unionen kan göra sina intressen och värden gällande i internationella sammanhang. Medlemsstaterna skall vara solidariska sinsemellan.
6. Europaparlamentet skall **regelbundet** höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valen när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och hållas informerat om hur den utvecklas.
7. När det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall Europeiska rådet och ministerrådet enhälligt anta beslut förutom i de fall som anges i tredje delen av konstitutionen. De skall besluta på förslag från en medlemsstat, **eller** unionens utrikesminister, **eller av ministern med stöd av kommissionen.** ~~ensam eller tillsammans med kommissionen.~~ Lagar och ramlagar skall undantas.
8. Europeiska rådet får enhälligt besluta att rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet i andra fall än dem som anges i tredje delen av konstitutionen.

Kommentar:

1. *Punkt 1: ett stort antal konventsledamöter har begärt en skärpning av lydelsen i första punkten, särskilt genom att referenserna till att GUSP är under utveckling tas bort (föreslaget bl.a. av Duff och 19 ytterligare konventsledamöter, Farnleitner, Borrell och två konventsledamöter, Fini, Lamassoure, Fischer, Hjelm-Wallén och fyra ytterligare konventsledamöter, Voggenhuber och två konventsledamöter, Speroni, Svensson, Thorning-Schmidt).*

2. *Punkt 2: tillägget av "i enlighet med de strategiska riktlinjer som dras upp av Europeiska rådet" syftar till att tydliggöra vilken roll Europeiska rådet skall spela och det faktum att ministerrådet utarbetar den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom de riktlinjer som Europeiska rådet drar upp (förslag från Farnleitner). Det kan också vara värt att nämna att flera konventsledamöter har begärt referenser till de riktlinjer ("guidelines") som Europeiska rådet har dragit upp (bl.a. Brok och 28 ytterligare konventsledamöter).*
3. *Punkt 6: flera konventsledamöter har föreslagit ett förtydligande att Europaparlamentet måste informeras med jämna mellanrum (bl.a. Duff och 19 ytterligare konventsledamöter, Meyer, Borrell och två konventsledamöter).*
4. *Punkt 7: frågan om beslutsförfarande inom GUSP har gett upphov till ett stort antal kommentarer. Några konventsledamöter vill ha kvalificerad majoritet som allmän princip medan andra motsätter sig detta och vill bibehålla principen om enhällighet. Presidiet anser att, med tanke på de motsättningar som råder, det är bäst att behålla enhällighet som allmän princip men att medge fler undantag från denna regel och tillämpa kvalificerad majoritet i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i del III. Dessutom kan Europeiska rådet, i enlighet med punkt 8 i den här artikeln, besluta att ytterligare vidga tillämpningsområdet för att avgöra frågor med kvalificerad majoritet. För övrigt har det påpekats att det inte finns några rättsakter på GUSP-området.*
5. *Punkt 7: bestämmelserna om initiativrätten har ändrats för att enklare kunna skilja mellan två olika typer. Å ena sidan kan ministern på eget bevåg lägga fram för rådet förslag som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Å andra sidan kan han välja att lägga fram förslag med stöd från kommissionen, om han så beslutar. Denna hypotes skiljer sig i samma grad från den om "gemensamt förslag" där ministern ansvarar för GUSP-aspekterna och kommissionen för de andra aspekterna av yttre åtgärder.*

Artikel I-40: Särskilda bestämmelser för genomförandet av den gemensamma försvarspolitiken

1. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken utgör en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. **Den** skall garantera unionen en operativ kapacitet baserad på **civila och militära ~~och civila~~** resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen **för att** bevara freden, **förebygga konflikter** och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga.
Genomförandet av dessa uppgifter bygger på de av medlemsstaterna tillhandahållna resurserna.
2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Denna kommer att leda till ett gemensamt försvar, så snart som Europeiska rådet enhälligt har beslutat det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och den skall respektera de förpliktelser som följer av Nordatlantiska fördraget för vissa medlemsstater som anser att deras gemensamma försvar förverkligas inom ramen för Atlantpaksorganisationen (Nato) och den skall vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

3. Medlemsstaterna skall ställa **civila och militära ~~och civila~~** resurser till unionens förfogande för genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, i syfte att bidra till de mål som rådet fastställer. **De medlemsstater som sinsemellan upprättar multinationella styrkor får även ställa dessa styrkor till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.**

Medlemsstaterna skall förbinda sig att gradvis förbättra sina militära resurser. En europeisk byrå för **militära resurser** och strategisk forskning skall inrättas för att identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje lämplig åtgärd för att stärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, **deltaga i fastställandet av en europeisk politik för resurser och försvarsmateriel** samt för att bistå rådet vid utvärderingen av förbättringen av de militära resurserna.

~~De medlemsstater som sinsemellan upprättar multinationella styrkor får även ställa dessa styrkor till förfogande för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.~~

4. Beslut om genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även beslut som rör inledandet av ett sådant uppdrag som avses i denna artikel, skall antas av rådet genom enhälligt beslut på förslag av unionens utrikesminister eller en medlemsstat. Utrikesministern får, vid behov gemensamt med kommissionen, föreslå att såväl nationella resurser som unionens instrument används.
5. Rådet får anförtro åt en grupp medlemsstater att genomföra ett uppdrag inom unionens ram **för att bevara unionens värden och tjäna dess intressen**. Detta uppdrag skall genomföras i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen, avdelning B i konstitutionen.
6. De medlemsstater som uppfyller höga krav på militära resurser, och som sinsemellan har gjort mer bindande åtaganden på detta område med tanke på ytterligt krävande uppdrag, skall upprätta ett strukturerat samarbete inom ramen för unionen. Detta samarbete skall ske enligt bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen, avdelning B, i konstitutionen.

7. Så länge som Europeiska rådet inte har fattat beslut enligt punkt 2 i denna artikel skall ett närmare samarbete upprättas inom unionen när det gäller ömsesidigt försvar. Detta samarbete innebär att om en av de stater som deltar i detta samarbete utsätts för väpnat angrepp på sitt territorium, skall de övriga deltagande staterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 51 i Förenta nationernas stadga ge stöd och bistånd med alla till buds stående militära och andra medel. **Vid genomförandet av det närmare samarbetet i fråga om ömsesidigt försvar skall de deltagande medlemsstaterna ha ett nära samarbete med Atlantpaksorganisationen.** Formerna för deltagande och för hur samarbetet skall fungera samt beslutsförfarandena för detta samarbete återfinns i artikel [...] i tredje delen, avdelning B i konstitutionen.
8. Europaparlamentet skall **regelbundet** höras om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och hållas underrättat om hur den utvecklas.

Kommentar:

Punkt 1:

På det stora hela taget välkomnade konventsledamöterna presidiets upplägg som innebär att den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken utgör en väsentlig beståndsdel av GUSP. Vissa ledamöter har velat skärpa detta ytterligare genom en redaktionell ändring som innebär att den första meningen delas i två och ordet "qui" stryks (Roche, Tiilikainen + 3, Kiljunen). Denna ändring går dock emot de krav som ställts av andra konventsledamöter för vilka det är viktigt att kopplingen mellan ESFP och GUSP inte skall kunna ifrågasättas.

Det har också föreslagits att ordningen mellan de militära och civila resurserna skall kastas om, så att tyngdpunkten läggs vid de civila, inte de militära (Fischer, Meyer, Einem).

Några konventsledamöter har också begärt att konfliktförebyggande skall läggas till mandatet för ESFP. Ett sådant tillägg skulle närma skrivningen av artikeln till FN-stadgan och ge en användbar precisering, utan att för den skull förändra räckvidden för unionens insatser eftersom det i artikel [...] i del III görs en explicit referens till konfliktförebyggande (Hain, Villepin, Fischer, Borrell).

Den sista meningen i punkten har lagts till efter ett gemensamt ändringsförslag (Hain, Fischer, Villepin). Den syftar till att ytterligare klargöra det faktum att det är medlemsstaterna som bidrar till operationerna med sina egna resurser.

Punkt 3:

De föreslagna ändringarna av de två första raderna utgörs av den omkastning av ordningsföljden mellan civila och militära resurser som togs upp ovan.

Att flytta meningen om multinationella styrkor verkar klargörande (Earl of Stockton). Några konventsledamöter hade föreslagit en placering efter meningen om medlemsstaternas åtagande att förbättra sina resurser, men då skulle medlemsstaterna också bli skyldiga att förbättra sina multinationella styrkor. Medlemsstaterna kan, men är inte skyldiga att ställa sådana styrkor till ESDF:s förfogande.

Flera konventsledamöter har begärt en ändring av byråns namn så att dess verkliga roll framgår klarare och så att resursbegreppet kan inkluderas (de Vries, Fini, Hain, Roche, Fischer).

Ändringen rörande byråns uppdrag återger ett ändringsförslag (Villepin) som ger uttryck för den oro några konventsledamöter har uttryckt över etablerandet av en verklig resurs- och rustningspolitik.

Punkt 5:

Ett tillägg som föreslagits av Brok + 28 och Giannakou.

Punkt 7:

Några konventsledamöter har föreslagit en referens i denna punkt till ett nära samarbete med Nato i genomförandet av ett närmare samarbete när det gäller det ömsesidiga försvaret (Christophersen, Thorning-Schmidt).

Punkt 8:

Förslag att lägga till regelbundet samråd med Europaparlamentet - Brok + 30, Earl of Stockton, Giannakou. Samma konventsledamöter har begärt preciseringen att det är utrikesministern som informerar och samråder med Europaparlamentet, men eftersom denna bestämmelse redan finns i artikel [...] i del III är det inte nödvändigt att återge den här.

Artikel I-42: Solidaritetsklausul

1. **Unionen och dess medlemsstater skall handla gemensamt i en anda av solidaritet om en medlemsstat är föremål för en terroristattack eller en naturkatastrof eller en katastrof som orsakas av människor. Med tillämpning av solidaritetsprincipen skall Unionen skall mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller, för att**
    - a) – förhindra terroristhot **på medlemsstaternas territorier,**
    - skydda de demokratiska institutionerna och civilbefolkningen vid en eventuell terroristattack,
    - bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en terroristattack,
  - b) – **bistå en medlemsstat på dess territorium på begäran av dess politiska myndigheter vid en katastrof.**
2. De närmare föreskrifterna för genomförandet av denna bestämmelse finns i artikel [...] i ~~andra~~ **tredje** delen avdelning B i konstitutionen.

Kommentar:

Tillägget av den första meningen är hämtat från ändringsförslaget från Hain, Villepin, Fischer och syftar till ett språkligt klargörande av klausulen.

Den främsta förändring som föreslås här är att utvidga solidaritetsklausulen till att även omfatta naturkatastrofer eller katastrofer som orsakas av människor. Denna ändring, som stämmer med de rekommendationer som gjorts av arbetsgruppen "försvar", har begärts av ett stort antal konventsledamöter (Villepin, Fischer, Hain, Farnleitner, Kiljunen, Roche, Michel). Konventet görs dessutom uppmärksamma på att en rättslig grund rörande civilskydd har lagts in i del III i konstitutionen. Resultatet av detta anfall på två fronter har blivit att:

- för det normala förebyggandet och skapandet av en ram för samarbete mellan nationella räddningstjänster kan man använda det vanliga lagstiftningsförfarandet (bortsett från harmoniseringsåtgärder),*
- för medlemsstaternas ömsesidiga bistånd där nationella civila och militära resurser utnyttjas kommer samordningen att hanteras av rådet, och ESFP:s strukturer kan bidra (bl.a. EU:s militära kommitté och EU:s militära stab). Med beaktande av utnyttjandet av militära medel kommer också utrikesministern att spela en roll.*

I en strävan att förtydliga ytterligare har en precisering gjorts i första strecksatsen till punkt a om att terroristhotet skall bemötas på medlemsstaternas territorium.

Kapitel III: Närmare samarbeten

Artikel I-43: Närmare samarbeten

1. De medlemsstater som önskar upprätta ett närmare samarbete sinsemellan inom ramen för unionens icke exklusiva befogenheter kan utnyttja dess institutioner och utöva dessa befogenheter genom att tillämpa relevanta bestämmelser i konstitutionen inom de gränser och på de villkor som anges i denna artikel och **i artiklarna [... till ...] i tredje delen av** konstitutionen.

De närmare samarbetena skall syfta till att främja unionens mål, skydda dess intressen och stärka dess integrationsprocess. Det skall vara öppna för samtliga medlemsstater när de upprättas och när som helst i enlighet med **artikel [...] i tredje delen av** i konstitutionen.

2. Bemyndigandet att genomföra ett närmare samarbete skall beviljas av rådet som en sista utväg om det i rådet har fastställts att de mål som eftersträvas genom detta samarbete inte kan uppnås inom rimlig tid av hela unionen och förutsatt att det omfattar minst en tredjedel av medlemsstaterna. Rådet skall fatta beslut i enlighet med förfarandet i **artikel [...] i tredje delen av** konstitutionen.

3. Endast företrädarna för de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete får delta i antagandet av de rättsakter som antas inom rådet. Samtliga medlemsstater får emellertid delta i rådets överläggningar.

För enhällighet krävs endast de deltagande staternas röster. Med kvalificerad majoritet skall avses majoriteten av de deltagande medlemsstaternas röster om de företräder minst tre femtedelar av dessa staters befolkning.

4. Sådana rättsakter som antas inom ramen för ett närmare samarbete skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i det. De skall inte betraktas som regelverk som skall godtas av kandidatländerna.

Kommentar¹

Mekanismen för närmare samarbete infördes genom Amsterdamfördraget och ändrades genom Nicefördraget. Den styrs av allmänna bestämmelser som skall tillämpas på alla områden (art. 43–45 i EU-fördraget) och särskilda bestämmelser för de områden som omfattas av EG-fördraget (art. 11 och 11a i EG-fördraget), av det straffrättsliga samarbetet (art. 40–40b i EU-fördraget) och GUSP (art. 27a–27e i EU-fördraget). Den har hittills aldrig använts.

Det närmare samarbetet har konstruerats som ett system som tillgrips som "en sista utväg", när en åtgärd inte kan genomdrivas med deltagande av samtliga medlemsstater. Rådet skulle i detta fall med kvalificerad majoritet kunna bemyndiga ett antal medlemsstater, minst åtta, att gå vidare med användning av "de institutioner, förfaranden och mekanismer" som föreskrivs i fördragen. Men det är endast de deltagande staterna som deltar i omröstningen i rådet om de beslut som endast skall tillämpas för dem och för vilka eventuella kostnader i princip skall bäras endast av dessa när det gäller utgifter som inte är förvaltningskostnader. Ett närmare samarbete kan medges i princip inom alla områden som omfattas av fördragen, med undantag för frågor av militär och försvarsmässig betydelse.

Utkast till konstitutionsartiklar syftar framför allt till att förenkla lydelsen av de nuvarande bestämmelserna om det närmare samarbetet medan dessa artiklars nya struktur mer bygger på ett tematiskt kriterium än på den nuvarande uppdelningen på pelare.

---

¹ Det förstärkta samarbetet har beskrivits i en not om mekanismen med kommentarer till de föreslagna artiklarna, se dokument CONV 723 av den 14 maj 2003.

*I första delen av konstitutionen kommer **artikel I-43** att återfinnas och i denna redovisas grunddragen för mekanismen för det närmare samarbetet inom unionens ram. Eftersom som den utgör ett särskilt instrument vid utövandet av unionens befogenheter, har den fått ett eget kapitel i avdelning V i första felen av konstitutionen. I jämförelse med de nuvarande fördragen har få ändringar i sak gjorts av denna artikel: villkoret "sista utväg" har förtydligats något och minimiantal deltagare har fastställts till en tredjedel av medlemsstaterna.*

Artikel I-43.1. första stycket

I denna punkt framläggs den grundläggande principen för de närmare samarbetenas sätt att fungera inom ramen för de rättsliga grunderna i fördragen, både när det gäller behörighet och utövande av behörighet (förfaranden och instrument). Denna princip uttrycks på olika sätt på olika ställen i de nuvarande fördragen¹.

*Å andra sidan anges i denna punkt omgående bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen (**artiklarna [...till...]**) som ingår i ett eget kapitel i del VII som ägnas unionens funktion. I dessa bestämmelser fastställs gränserna och villkoren för mekanismen för det närmare samarbetet, i synnerhet bristen på tillämpning av mekanismen för särskilda samarbetsformer på försvarsområdet. Här anges även förfarandet för bemyndigande och förfarandet när det gäller andra medlemsstaters deltagande i ett senare skede.*

***Artikel I-43.1 andra stycket:** Utdrag ur villkoren i artikel 43 a i EU-fördraget och bekräftelse av principen om öppenhet (artikel 43 b i EU-fördraget) vilken preciseras i **en artikel** i tredje delen av konstitutionen.*

***Artikel I-43. 2:** Principen om rådets godkännande och förutsättningar för detta godkännande: sista utväg (artikel 43 a i EU-fördraget) och minimiantal (artikel 43 g i EU-fördraget).*

---

¹ Artiklarna 43 och 44 (första meningen) i EU-fördraget, artikel 11.3 i EG-fördraget, artiklarna 27a.2 och 40.2 i EU-fördraget.

*I denna punkt framläggs principen om bemyndigande av rådet för att inleda ett närmare samarbete och det hänvisas till **en artikel** tredje delen av konstitutionen när det gäller förfarandet i detalj. Man lägger även fram två villkor för detta bemyndigande, nämligen sista utväg och minimiantal deltagare.*

Villkoret sista utväg i dess lydelse efter ändringen i Nicefördraget anger inte på vilket sätt rådet förväntas fastställa att detta villkor är uppfyllt, och det förefaller något överflödigt med tanke på rådets beslut om bemyndigande. Den föreslagna lydelsen anger att det är genom beslutet om bemyndigande som rådet formellt konstaterar att villkoret sista utväg är väl uppfyllt. Genom strykningen av uttrycket "med tillämpning av relevanta bestämmelser i fördragen" fastställs det dessutom tydligare att villkoret sista utväg inte nödvändigtvis innebär att ett förhandsförfarande misslyckats, inte ens att ett sådant beslutsförfarande inletts. Det är i alla händelser lämpligt att handlingsutrymmet för ett närmare samarbete inte avgjorts på förhand, utan att det kan avgöras mer flexibelt under bemyndigandeförfarandet, till exempel genom hänvisning till flera rättsliga grunder som rör det planerade samarbetet.

När det gäller villkoret minimiantal för deltagande inställer sig frågan om det inte vore lämpligt att återinföra en andel av medlemsstaterna i stället för ett fastställt antal, vilket inte är särskilt meningsfullt i en union vars medlemsantal inte är fastställt en gång för alla. I Nicefördragets anda skulle denna andel kunna vara en tredjedel av medlemsstaterna.

Artikel I-43.3: *Utdrag ur artikel 44.1 i EG-fördraget*

Det viktigaste institutionella kännetecknet för det närmare samarbetet utgörs av att de stater som inte deltar utestängs från rätten att rösta i rådet. I utkastet till artiklar ges emellertid, liksom i det nuvarande fördraget, möjlighet att delta i överläggningarna.

Om å andra sidan de rättsliga grunderna i konstitutionen tillämpas på de närmare samarbetena innebär detta att de omröstningsregler som anges i dessa överförs till funktionssättet för de närmare samarbetena, nämligen enhällighet eller kvalificerad majoritet. På detta ställe, i likhet med artikel 44 i det nuvarande EU-fördraget, bör därför enhällighet och kvalificerad majoritet i rådet definieras inom ramen för det närmare samarbetet med hänsyn till konventets omformulering av omröstning med kvalificerad majoritet.

Artikel I-43.4: *Utdrag ur artikel 44.2 i EU-fördraget*

*De akter som antagits inom ramen för ett närmare samarbete är inte bindande för andra än deltagarna. De är alltså inte bindande för de andra medlemsstaterna utom naturligtvis när dessa deltar i ett senare skede, vilket även framgår av **artikel [...] första stycket i tredje delen** ("under förutsättning att de tar hänsyn till ... de rättsakter som redan antagits inom denna ram", se nedan). De kompletterande klargörandena av artikel 44.2 i EU-fördraget förefaller inte nödvändiga.*

Slutligen föreslås det att meningen "Sådana rättsakter skall inte ingå i unionens regelverk" skall utgå. Denna bestämmelse tar upp en fråga av alltför allmän räckvidd, om dess syfte är att undvika att regelverket för närmare samarbete (som ännu inte finns) skall åläggas de kommande medlemsstaterna (i detta fall efter den kommande utvidgningen av unionen till tio nya stater varigenom frågan inte uppkommer när det gäller de senare). Den lydelse som föreslagits är inspirerad av artikel 8 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

o
o   o

Efter det att utkastet till denna artikel lades fram, började sekretariatet få kommentarer. Andrew Duff hävdar i sin kommentar att det närmare samarbetet bör utgå. Presidiet anser att möjligheten till närmare samarbeten i en utvidgad union bör finnas föreskriven i konstitutionen.

AVDELNING VI: UNIONENS DEMOKRATISKA LIV

Artikel I-45: Principen om demokratisk jämlikhet

~~Unionens sätt att fungera skall bygga på~~ **Unionen skall i all sin verksamhet respektera principen om medborgarnas jämlikhet mellan dess medborgare.** De skall åtnjuta samma uppmärksamhet från unionens institutioner.

Kommentar:

- 1. Konventsledamöterna har lagt fram få ändringsförslag till artikel I-45. Det mest betydelsefulla förslaget kommer från flera konventsledamöter som önskade att det skall anges att principen om jämlikhet även skall omfatta "jämlikhet mellan medlemsstater". Man har ansett att det inte är lätt att placera in detta i en avdelning som handlar om unionens demokratiska liv och som följaktligen framför allt vänder sig till medborgarna.*
- 2. Vissa redaktionella ändringar har gjorts för att göra första meningen mer lättläst och för att för att tillgodose önskemålet från flera konventsledamöter som ansåg det önskvärt att ange vilka medborgare den första meningen åsyftade. Det gäller unionens medborgare.*

Artikel I-45: Principen om representativ demokrati

- 1. Unionens sätt att fungera skall bygga på principen om representativ demokrati.**
- 2. Medborgarna skall företräddas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Medlemsstaterna skall företräddas i Europeiska rådet och i rådet av sina regeringar som själva skall vara ansvariga inför de nationella parlamenten, som valts av deras medborgare.**

3. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. **Besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.**
4. De politiska partierna på europeisk nivå bidrar till att skapa ett europeiskt **politiskt** medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas ~~politiska~~ vilja.

Kommentar:

1. *Man har föreslagit att en ny artikel skall införas för att i denna avdelning återspegla inte bara deltagardemokratin utan också den representativa demokratin. Det finns naturligtvis nära samband mellan de båda men hellre än att lägga till en text med denna innebörd i artikel I-46, såsom flera konventsledamöter föreslår (till exempel Duff + 22 och Dybkjaer), tycks det som om hänvisningen till den representativa demokratin blir mer synlig i en separat artikel.*
2. *I punkt 3 integreras det tidigare första stycket till artikel I-46 och en andra mening har lagts till om att besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt. Denna ändring svarar mot en begäran från vissa konventsledamöter (särskilt Duffet + 22, Dybkjaer, Voggenhuber och fler) att delar av artikel 1 i EU-fördraget skall återges. Det bör noteras att formuleringen avser "beslut" i vid bemärkelse och inte det specifika instrument som beskrivs i konstitutionen.*
3. *I fjärde stycket integreras det tidigare utkastet till artikel 35a om de politiska partierna på europeisk nivå (i lätt reviderad form) eftersom det tycks mer logiskt att lägga till denna text i artikeln om representativ demokrati. Flera konventsledamöter (t.ex. Hübner, Lopes och Lobo Antunes, Santer + 4, Brok + 36, Follini, Floch) begärde att artikel 191 i EG-fördraget skall återges, delvis (första punkten) eller helt och hållet. Den reviderade texten återger således artikel 191 (första stycket) i EG-fördraget i förkortad form för att undvika texter med värderande innebörd i den första delen av konstitutionen. Andra stycket i artikel 191 kommer att omfattas av de institutionella bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen.*

Artikel I-46: Principen om deltagardemokrati

~~1. Varje medborgare skall ha rätt att delta i unionens demokratiska liv~~

1. Unionens institutioner skall på lämpliga sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter om alla områden av unionens åtgärder.
2. Unionens institutioner skall fortlöpande föra en öppen, överskådlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.
3. **För att säkerställa enhetligheten och öppenheten i unionens åtgärder skall kommissionen ha omfattande samråd med berörda parter.**

Kommentar:

1. *Första punkten har flyttats till punkt 3. I artikel I-45.*
2. *Flertalet önskemål om denna artikel, i de ändringsförslag som skrevs på samma sätt som vid plenardebatten den 24 april, gäller tillägg av en separat artikel eller en punkt om betydelsen av arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen. Det föreslås att detta önskemål skall beaktas genom tillägg av en separat artikel (I-47) för att göra åtskillnad mellan den sociala dialogen och dialogen med det civila samhället i vid bemärkelse.*
3. *Utkastet till artikel har dessutom kompletterats med en punkt om samråd med det civila samhället på grundval av förslag från flera konventsledamöter (t.ex. Berès + 10, Van Lancker + 10, Paciotti, Hjelm-Wallén + 4, varav vissa har föreslagit att artikeln skall kompletteras med delar till en av de befintliga punkterna).*

Artikel I-47: Arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen

Europeiska unionen skall erkänna och främja arbetsmarknadsparternas betydelse på unionsnivå och ta hänsyn till skillnaderna i de nationella systemen. Den skall underlätta dialogen dem emellan med respekt för deras autonomi.

Kommentar:

Ny artikel för att tillmötesgå ett mycket stort antal konventsledamöters önskemål (t.ex. Brok + 34, Duff + 22, Van Lancker + 11, Gabaglio, Jacobs, Floch, Dybkjaer, Kaufmann, Kohout, Severin, Voggenhuber + 4, Kristensen + 4, Bonde och Zahradil) om att denna artikel (eller en punkt i artikel I-46) skall spegla betydelsen av arbetsmarknadens parter och den autonoma sociala dialogen. I utkastet till artikel ovan återges de utkast till text som föreslagits av Brok och Van Lancker (var och en med stöd av flera konventsledamöter) som liknar varandra i hög grad. Duff m.fl. har också föreslagit texter med samma inriktning.

Artikel I-48: Europeiska ombudsmannen

En **europaisk** ombudsman som skall utses **av Europaparlamentet** ~~för att ta emot, undersöka och rapportera~~ **skall ta emot, undersöka och rapportera** om klagomål rörande fall av dålig förvaltning inom unionens institutioner, **organ eller myndigheter**. **Den europeiska ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning.**

Kommentar:

- 1. I enlighet med ett stort antal konventsledamöters önskemål (t.ex. i ändringsförslagen från Borrell + 2, M. Duff + 28, Fischer, Kaufmann, Muscardini, Paciotti + 10 och Voggenhuber + 4) har man föreslagit att det skall anges att den europeiska ombudsmannen skall utses av Europaparlamentet.*

2. *Flera konventsledamöter har även föreslagit att texten skall ändras så att det framgår att ombudsmannens verksamhetsområde sträcker sig inte bara till unionens institutioner utan också till unionens myndigheter och organ och/eller att det skall läggas till en hänvisning till undantaget beträffande domstolen och förstainstansrätten (ändringsförslag från t.ex. de Vries och de Bruijn, Lopes och Antunes, Muscardini, Palacio, de Villepin, Voggenhuber + 4). När det gäller önskemålet om domstolen har man föreslagit att det inte skall införas här eftersom den hänvisningen kommer att återfinnas i motsvarande utkast till artikel i avdelningen om institutionerna i tredje delen.*
3. *Man har även föreslagit att hänsyn skall tas till önskemålet från konventsledamöterna (t.ex. de Vries, de Bruijn och Timmermans) om att ombudsmannens oavhängighet skall anges i denna artikel.*

~~Artikel 35a: De politiska partierna på europeisk nivå~~

~~De politiska partierna på europeisk nivå bidrar till att skapa ett europeiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas politiska vilja.~~

Kommentar:

Utkastet till denna artikel har införlivats i den nya artikel I-45 om principen om representativ demokrati, som punkt 4.

Artikel I-49: Öppenhet och insyn när det gäller överläggningarna inom unionens institutioner

1. För att främja en god förvaltning och säkerställa det civila samhällets deltagande skall unionens institutioner, **organ och myndigheter** i sin verksamhet i största möjliga utsträckning iakttaga principen om öppenhet.

2. Europaparlamentets sammanträden skall vara offentliga, liksom även rådets sammanträden när lagstiftningsförslag diskuteras **och antas**.
3. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt **eller har sitt stadgeenliga säte** i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till ~~Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar samt till handlingar från myndigheter eller organ som inrättas av dessa institutioner~~, handlingar **från unionens institutioner, myndigheter och organ**, oberoende av i vilken form dessa handlingar föreligger, **enligt villkoren i tredje delen**.
4. ~~Europaparlamentet och rådet skall i enlighet med lagstiftningsförfarandet fastställa~~ **I den europeiska lagen skall fastställas** de allmänna principer ~~villkor~~ och gränser som av skäl som rör allmänna eller enskilda intressen skall styra utövandet av rätten till tillgång till **sådana** handlingar.
5. De institutioner, organ eller myndigheter som avses i punkt ~~2~~ **3** skall i sina arbetsordningar fastställa särskilda bestämmelser om tillgång till sina handlingar **i enlighet med den europeiska lag som avses i föregående punkt**.

Kommentar:

1. *Flera konventsledamöter (t.ex. Brok + 37, Duff + 20, Follini, Kaufmann, Tiilikainen + 4) önskade en mer allmän hänvisning till unionens institutioner, organ och myndigheter i punkt 3. För att hela artikeln skall bli enhetlig har samma ändring föreslagits beträffande punkt 1.*
2. *I enlighet med önskemålet från flera konventsledamöter (t.ex. Brok + 37, Follini, Hjelm-Wallén + 4) har man föreslagit att "och antas" skall läggas till i punkt 2. Andra förslag har lagts fram av konventsledamöterna, bland annat angående offentliggörande av rapporter, men för att undvika överlappning av delar av utkastet till artikel 43 i de institutionella bestämmelserna i tredje delen har man föreslagit att dessa inte skall beaktas i den artikeln.*

3. *Ett stort antal konventsledamöter har föreslagit att hänvisningen till "citoyennes" (sv. kvinnliga medborgare) i punkt 3 i den franska versionen skall strykas. (Det bör observeras att båda formerna, maskulinum och femininum, används i den franska versionen av stadgan, medan till exempel "varje medborgare/every citizen" används i den engelska versionen. Eftersom frågan tycks uppstå vid översättning, föreslår man att de två formerna skall användas tills vidare, och att det senare skall avgöras vilket tillvägagångssätt som skall följas i hela konstitutionen.*
4. *Man har även föreslagit att en hänvisning till personer som har ett "stadgeenligt säte" i unionen skall läggas till (formuleringen i artikel II.42 i stadgan och i artikel 255 i EG-fördraget föranleder "har sitt säte") i enlighet med förslaget från flera konventsledamöter (t.ex. Hain, Roche, Tiilikainen + 4, Hjelm-Wallén + 7, de Villepin).*
5. *Genom den första ändringen i punkt 4 anpassas hänvisningen till lagstiftningsförfarandet till hänvisningarna på andra ställen i utkastet till konstitution. Man har föreslagit att önskemålet från flera konventsledamöter (t.ex. Brok + 37, Follini, Tiilikainen + 4, Hjelm-Wallén + 7) om att stryka hänvisningen till "villkor" skall beaktas. Man har också föreslagit att texten skall ändras så att lydelsen blir "sådana handlingar" (förslag från t.ex. Heathcoat-Amory och Bonde).*
6. *Man har lagt till en hänvisning till punkt 4 och lagen som fastställer principerna för tillgång till handlingar i enlighet med flera konventsledamöters önskemål (Brok + 37, de Vries och de Bruijn, M. Follini).*

Artikel I-50: Skydd av personuppgifter

1. Var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.
2. ~~Parlamentet och rådet skall i enlighet med lagstiftningsförfarandet anta~~ **I den europeiska lagen skall fastställas** bestämmelser om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter i unionens institutioner, organ och **myndigheter** och i medlemsstaterna när de utövar verksamhet som omfattas av unionsrätten samt om den fria rörligheten för sådana uppgifter. **En oberoende myndighet skall kontrollera att dessa bestämmelser efterlevs.**

Kommentar:

1. *Flera konventsledamöter (t.ex. Duff + 22, Einem, Fischer, Haenel och Badinter, Kaufmann, Meyer, Voggenhuber + 2) har föreslagit att punkt 1 skall strykas med argumentet att den överlappar med artikel II.8 i stadgan. För att behålla en inledning till punkt 2 som avser antagandet av en europeisk lag om skydd av personuppgifter har man föreslagit att punkt 1 skall behållas.*
2. *Genom det första ändringsförslaget till punkt 2 anpassas hänvisningen till lagstiftningsförfarandet till hänvisningarna på andra ställen i utkastet till konstitution. Det andra ändringsförslaget ("myndigheter") införs för att punkten skall överensstämma med de föregående artiklarna. En hänvisning till en kontrollmyndighet har också lagts till, på förslag av vissa konventsledamöter (i synnerhet Farnleitner, Floche och de Villepin).*

Artikel I-51: Kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

1. **Europeiska** Unionen skall respektera och inte ingripa i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna i enlighet med den nationella lagstiftningen.
2. **Europeiska** Unionen skall även respektera filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.
3. Som ett erkännande av deras identitet och deras specifika bidrag skall unionen upprätthålla en **öppen, överskådlig och** regelbunden dialog med dessa kyrkor och organisationer.

Kommentar:

1. *Artikel I-51 togs vid flera tillfällen upp av konventsledamöterna under plenarsammanträdet den 24 april liksom i de ändringsförslag eller kommentarer som lades fram. Många anslöt sig till bestämmelserna i artikeln. Andra önskade att den skulle strykas.*
2. *Åtskilliga ändringsförslag rör punkterna 1 och 2. Flera av dem är särskilt intressanta och användbara. De gör att lydelsen blir bättre eller att vissa delar av texten blir tydligare. Man har dock ansett det lämpligast att inte göra någon ändring av den utformning som antagits och som återger förklaring 11 som fogas till Amsterdamfördraget. Genom att börja att omformulera den befintliga texten, som är tillfredsställande, skulle konventet riskera att inleda en ny, mer allmän och svårare debatt som redan tidigare har ägt rum. Därför är en viss försiktighet motiverad i denna fråga. De enda båda ändringar som har gjorts rör utformningen och syftar till att förenkla den nuvarande texten utan att innehållet ändras.*

3. *Beträffande punkt 3 har man ansett det lämpligt att anta ändringsförslaget från Tiilikainen + 4 (nummer 25) om att ange att dialogen skall vara "öppen och tydlig". Förtydligandet att dialogen skall vara "öppen och tydlig" bör också överensstämma med de farhågor som vissa konventsledamöter (Muscardini och Lequillier) har uttryckt för att bestämmelsen i punkt 3 kan missbrukas av organisationer eller kyrkor som åsidosätter dess syfte eller påstår sig vara kyrkor eller organisationer.*

Artikel X

1. Kongressen med företrädare för Europas folk skall vara en instans för möten och diskussioner om det politiska livet i Europa. Den skall sammanträda minst en gång om året. Dess möten skall vara offentliga. Europaparlamentets ordförande skall sammankalla och leda dem.
2. Kongressen får inte ingripa i unionens lagstiftningsförfarande.
3. Europeiska rådets ordförande skall rapportera om tillståndet i unionen. Kommissionens ordförande skall lägga fram det årliga lagstiftningsprogrammet.
4. Kongressen skall till en tredjedel bestå av ledamöter i Europaparlamentet och till två tredjedelar av företrädare för de nationella parlamenten. Den får högst ha 700 ledamöter.]

Kommentar:

Återgivande av utkastet till artikel X i dokument CONV 691/03 där det angavs att en sådan artikel eventuellt skulle kunna införas i denna avdelning.

Sekretariatet har fått ett avsevärt antal förslag till ändringar av denna artikel. Det övervägande flertalet av dem gäller inte redaktionella ändringar, utan strykning av denna bestämmelse föreslås.

AVDELNING VI: UNIONENS FINANSER

Artikel I-52: Budgetmässiga och finansiella principer

1. Unionens samtliga inkomster och utgifter skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten i enlighet med bestämmelserna i tredje delen av konstitutionen.
2. Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.
3. De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel [f.d. artikel 279].
4. För verkställighet av de utgifter som tas upp i budgeten krävs att en rättsligt bindande akt först antas som ger en rättslig grund för unionens åtgärd och för verkställighet av utgifterna i enlighet med den europeiska lag som avses i artikel [f.d. artikel. 279]. Denna akt skall ha formen av en europeisk lag, en europeisk ramlag, en europeisk förordning eller ett europeiskt beslut.
5. För att budgetdisciplinen skall upprätthållas får ~~kommissionen inte lägga fram något förslag till unionsakt eller ändra sina förslag eller besluta om någon genomförandeåtgärd~~ **unionen inte anta akter** som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för unionens egna medel **och för den fleråriga finansieringsram som avses i artikel I-54.**
6. Unionens budget skall genomföras i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning. Medlemsstaterna skall samarbeta med unionen för att säkerställa att de anslag som tagits upp i budgeten används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.
7. Unionen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i enlighet med bestämmelserna i artikel [f.d. artikel 280] i tredje delen.

Kommentar:

Punkt 1

I det första dokumentet om finanserna (CONV 602/03) behandlades de budgetmässiga principerna i den andra artikeln i denna avdelning. Efter flera ändringsförslag och inlägg under konventets plenarsammanträde föreslår presidiet att dessa principer skall behandlas i den första artikeln i avdelning VII.

Flera ändringsförslag innehåller alternativa formuleringar av denna punkt i syfte att utesluta varje möjlighet till undantag från principen om en sammanhållen budget. Presidiet har trots detta beslutat att punkten inte skall ändras. I punkt 1 föreskrivs i själva verket undantag endast i den mån dessa fastställs genom bestämmelserna i tredje delen om politiken.

Det bör dessutom erinras om att den särskilda bestämmelsen i artikel [f.d. artikel 268 i EG-fördraget] om de nuvarande andra och tredje pelarna har strukits i utkastet till artiklar om finanserna i tredje delen. Det är inom ramen för artiklarna om denna politik som man bör fastställa de särskilda bestämmelserna om att utgifterna skall tas upp i budgeten.

Punkt 2

Presidiet föreslår att man skall bibehålla formuleringen av principen om budgetbalans oförändrad. Det rör sig om den vedertagna formuleringen. Det är uppenbart att principen innebär förbud mot underskott. Det är inte nödvändigt att uttryckligen påpeka detta, så som det begärs i vissa ändringsförslag.

Punkt 3

I några ändringsförslag (de Vries och de Bruijn, och Hubner) föreslås att det skall anges vilken period som omfattas av den årliga budgeten. Denna period anges i artikel [...] i tredje delen: den 1 januari–den 31 december.

Punkt 5

I slutrapporten från diskussionscirkeln om budgetförfarandet sägs det att den fleråriga finansieringsramen bör nämnas i denna punkt som referensram för budgetdisciplinen, tillsammans med taket för egna medel.

Samma önskemål kommer till uttryck i flera ändringsförslag (de Vries, Borrel m.fl., Duhamel m.fl., Hain och Hjelm-Wallén).

Punkt 6

I ett ändringsförslag (De Vries och De Bruijn) föreslås det att en bestämmelse om kommissionens ansvar för budgetens genomförande skall läggas till. I detta sammanhang bör det erinras om att denna bestämmelse ingår i ett utkast till tredje delen i kapitlet om genomförande av budgeten och ansvarsfrihet.

Artikel I-53: Unionens medel

- 1. Unionen skall se till att den har nödvändiga medel för att nå sina mål och genomföra sin politik.**
- 2. Utan att det inverkar på andra inkomster skall unionens budget finansieras helt av egna medel.**
- 3. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa gränserna för unionens medel och kan inrätta nya kategorier av medel eller upphäva en befintlig kategori. Denna lag träder inte i kraft förrän efter att ha godkänts av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella regler. Rådet skall fatta beslut med enhällighet, efter att ha hört Europaparlamentet.**
- 4. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa närmare bestämmelser för unionens medel. Rådet skall fatta beslut efter parlamentets godkännande.**

Kommentar:

Punkt 1

I slutrapporten från diskussionscirkeln om egna medel anses det att principen om tillräckliga medel, som för närvarande åsyftas i artikel 6.4 i EU-fördraget, bör behållas i den avdelning i första delen av konstitutionen som behandlar finanserna.

Denna uppfattning delas av flera ändringsförslag (Broek m.fl., Wittbrodt m.fl., Palacio, Lopes och Lobo Antunes samt Einem och Berger).

Diskussionscirkeln om egna medel grubblade på beteckningen "egna medel". Vissa medlemmar ansåg att den kan leda till förvirring. Vilken beteckning man än väljer anser cirkeln att "egna medel" i betydelsen medel som rättsenligt tillhör unionen bör bibehållas.

Punkterna 2 och 3

De flesta ändringsförslag som gäller medlen berör beslutsförfarandet. I dessa ändringsförslag framförs vitt skilda ståndpunkter. Medan vissa ledamöter (framför allt en del regeringsföreträdare) förespråkar att det förfarande som nu föreskrivs i EG-fördraget skall bibehållas (i synnerhet enhällighet och nationell ratificering), önskar andra åter att Europaparlamentet skall ingripa genom lagstiftningsförfarande eller samtycke och att rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet eller med förstärkt kvalificerad majoritet.

Diskussionscirkeln om egna medel föreslår att det skall läggas till en andra rättslig grund. Detta förslag blev inte föremål för konsensus, men förespråkades av flertalet inom cirkeln. Det utgör en tänkbar kompromisslösning (i ett ändringsförslag från de Villepin talas det också om en andra grund).

När det gäller de närmare föreskrifterna om medlen (punkt 3) stödde de flesta cirkelmedlemmarna omröstning med kvalificerad majoritet i rådet. Såväl diskussionscirkeln om egna medel som diskussionscirkeln om budgetförfarandet ansåg att den kvalificerade majoriteten för antagande av föreskrifterna om medlen och för antagande av den fleråriga finansieringsramen måste vara "förstärkt" ifall konstitutionen på övergripande sätt föreskriver en sådan majoritet. Om det inte införs någon förstärkt kvalificerad majoritet föreslår de båda cirkelarna att rådet skall fatta beslut med normal kvalificerad majoritet.

Det bör noteras att ett stort antal ändringsförslag beträffande egna medel föreslår att man skall lämna plats för möjligheten att skapa europeiska skatter (Michel m.fl., de Villepin, Lequiller, Brok m.fl., Duhamel m.fl., Farnleitner och Duff m.fl.). Diskussionscirkeln kom fram till att den nuvarande rättsliga grunden redan gör det möjligt att skapa nya medel, inbegripet skattemässiga sådana. Det är följaktligen inte nödvändigt att uttryckligen ange detta. Medlens art och föreskrifterna om dem är frågor som hör hemma i sekundärrätten och kommer att bli föremål för lagar som antas i enlighet med den aktuella rättsliga grunden.

Artikel I-54: Den fleråriga finansieringsramen

- 1. Syftet med den fleråriga finansieringsramen är att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter inom gränserna för de egna medlen. Ramen skall fastställa beloppen för de årliga taken för anslag för åtaganden för varje utgiftskategori i enlighet med bestämmelserna i artikel [...] i tredje delen.**
- 2. En europeisk lag utfärdad av rådet skall fastställa den fleråriga finansieringsramen. Rådet skall fatta beslut efter godkännande av Europaparlamentet som skall fatta beslut med en majoritet av sina ledamöter.**
- 3. Unionens årliga budget skall fastställas med iakttagande av den fleråriga finansieringsramen.**

Kommentarer:

Punkt 1

Diskussionscirkeln om budgetförfarandet och flera ändringsförslag (De Vries och De Bruijn, Lopes och Lobo Antunes och Duff m.fl.) föreslår att en särskild artikel i första delen av konstitutionen skall ägnas budgetplanen.

Cirkeln anser att termen "budgetplan" inte tydligt återspeglar aktens innehåll och föreslår därför benämningen "flerårig finansieringsram".

Enligt cirkelns uppfattning bör den artikel som ägnas finansieringsramen föregå den som ägnas det årliga budgetförfarandet och bör omfatta följande:

- Det bör fastställas att den fleråriga finansieringsramen utgör en bindande ram för den årliga budgeten i syfte att säkerställa en regelbunden utveckling av unionens utgifter.*
- Det bör ingå en princip enligt vilken finansieringsramen fastställer bindande belopp för de årliga taken för anslag för åtaganden per rubrik inom ramen för unionens egna medel.*

Denna strategi får stöd i flera ändringsförslag (Duff m.fl., som dock inte nämner rubrikerna, De Vries, Lopes och Lobo Antunes m.fl., Michel m.fl.) I ett ändringsförslag betonas vikten av att hålla sig inom taken för de egna medlen (Hjelm-Wallén).

Diskussionscirkeln om egna medel å sin sida ansåg att första delen av konstitutionen bör reglera frågan om "vilken rangordning som skall fastställas mellan systemet för unionens medel, framför allt taken för dessa, och den fleråriga finansieringsramen".

Punkt 2

Enligt diskussionscirkeln om budgetförfarandet bör den artikel i första delen av konstitutionen som ägnas finansieringsramen även föreskriva den rättsliga grunden för dess antagande.

Liksom när det gäller de egna medlen berör de flesta av de ändringsförslag som lagts fram beträffande finansieringsramen antagandeförfarandet och är sinsemellan mycket olika. Presidiet har följt det som sägs i cirkelns slutrapport.

Såväl diskussionscirkeln om egna medel som diskussionscirkeln om budgetförfarandet ansåg att den kvalificerade majoriteten för antagande av de närmare föreskrifterna om medlen och för antagande av den fleråriga finansieringsplanen bör vara "förstärkt", om en sådan majoritet föreskrivs i konstitutionen på ett övergripande sätt. Om det inte införs någon sådan förstärkt kvalificerad majoritet föreslår de båda cirkelarna att rådet skall fatta beslut med normal kvalificerad majoritet.

Parlamentet måste ge sitt godkännande. Det bör erinras om att eftersom omröstning i rådet skall ske med kvalificerad majoritet och rådet måste räkna med godkännande från Europaparlamentet får parlamentet fler möjligheter till förhandling än enligt det nuvarande förfarandet i det interinstitutionella avtalet. Diskussionscirkeln om budgetförfarandet ville bevara inslaget om "förhandling" mellan institutionerna. Detta inslag behandlas i artikel 1.5 i bestämmelserna om budgeten i tredje delen.

Det rör sig om en lag som skall antas på förslag av kommissionen. Diskussionscirkeln om budgetförfarandet anser att kommissionen bör ha lagstiftningsinitiativ utan att detta på förhand skall avgöra reglerna för omröstning i rådet. Det måste föreskrivas ett undantag från de konsekvenser av kommissionens initiativ beträffande omröstningen i rådet som för närvarande föreskrivs i artikel [f.d. artikel 250 i EG-fördraget].

I ett ändringsförslag (Lopes och Lobo Antunes) föreslås det att giltighetstiden för bestämmelserna för det sista året i den föregående ramen skall förlängas om man inte lyckas med att anta den nya ramen. Denna tanke återfinns i utkastet till artikel 1 i tredje delen.

Punkt 3

Diskussionscirkeln om budgetförfarandet anser att artikeln om finansieringsramen i första delen av konstitutionen bör föregå den artikel som behandlar det årliga budgetförfarandet och bör klargöra att den årliga finansieringsramen utgör en bindande ram för den årliga budgeten. Denna strategi får även stöd i flera av ändringsförslagen.

Diskussionscirkeln om egna medel å sin sida anser att första delen av konstitutionen bör reglera frågan om "vilken rangordning som skall fastställas mellan systemet för unionens medel, framför allt taken för dessa, och den fleråriga finansieringsramen". Den årliga budgeten som fastställer det faktiska tillhandahållandet av egna medel bör i sin tur respektera finansieringsramen.

Artikel I-55: Unionens budgetförfarande budget

Europaparlamentet och rådet skall på förslag av kommissionen och i enlighet med bestämmelserna i artikel [f.d. art. 272] ~~gemensamt~~ anta **den europeiska lag som fastställer** unionens årliga budget.

~~Unionens budget skall fastställas i överensstämmelse med den fleråriga budgetplan som avses i artikel Y (del II av konstitutionen).~~

Kommentar:

Det årliga budgetförfarandet är föremål för motstridiga ändringsförslag, särskilt när det gäller lösningen i sådana fall då parlamentet och rådet inte kan enas.

Diskussionscirkeln föreslog ett förfarandeschema vars väsentliga beståndsdelar fastställs i det aktuella utkastet till artikel, medan detaljerna återfinns i utkastet till artikel 3 i bestämmelserna om budgeten i tredje delen.

En sådan lag skulle antas genom ett ad hoc-förfarande. Presidiet har strukit "gemensamt" för att tydligare ange förfarandets art.

Den skall antas på förslag av kommissionen. Diskussionscirkeln om budgetförfarandet anser att kommissionen bör ha initiativrätt utan att detta på förhand skall avgöra reglerna för omröstning i rådet. Det måste föreskrivas ett undantag från de konsekvenser av kommissionens initiativ beträffande omröstningen i rådet som för närvarande föreskrivs i artikel [f.d. artikel 250 i EG-fördraget].

Cirkeln föreslår att skillnaden mellan obligatoriska och icke-obligatoriska utgifter skall strykas. Denna strykning skulle vara underordnad införandet av principen enligt vilken budgetmyndigheten och kommissionen skall se till att det finns nödvändiga finansiella medel för att unionen skall kunna uppfylla sina rättsliga förpliktelser gentemot tredje man. I några ändringsförslag (Villepin, Schluter, Lopes och Lobo Antunes och Roche) föreslås det att denna princip skall bekräftas i konstitutionen. Denna princip åsyftas i själva verket i utkastet till artikel [...] i bestämmelserna om budgeten i tredje delen.

AVDELNING VIII: UNIONEN OCH DESS NÄRMASTE OMVÄRLD

Artikel I:56: Unionen och dess närmaste omvärld

1. Unionen skall utveckla särskilda förbindelser med närbelägna stater i syfte att upprätta ett område med välstånd och god grannsämja som **grundar sig på unionens värderingar och** utmärks av nära och fredliga förbindelser grundade på samarbete.
2. För att genomföra detta får unionen ingå och genomföra särskilda avtal med de berörda länderna enligt bestämmelserna i artikel III.226 (f.d. artikel 33) i tredje delen av konstitutionen. Dessa avtal kan innebära ömsesidiga rättigheter och förpliktelser och möjligheten att genomföra åtgärder gemensamt. Genomförandet av dem skall omfattas av regelbundet samråd.

Kommentar till punkt 1:

Flera konventsledamöter (Attalides, Borrell m.fl., Carnero m.f., Muscardini) ville klargöra att de förbindelser som framställs i denna artikel bör grunda sig på respekt för demokratiska principer, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter, värderingar på vilka unionen själv grundar sig. Förslaget att lägga till en kort fras tillgodoser detta önskemål. Den föreslås för att undvika en uppräkningslista av själva värderingarna, eftersom detta skulle göra artikeln för tung. I vilket fall som helst är värderingarna i fråga mycket nära de värderingar som anges i artikel 1-2 i konstitutionen.

Kommentar till punkt 2:

Ingen ändring

Obs.: Flera konventsledamöter begärde att en hänvisning till Europarådets roll införs i artikeln.

Förbindelserna mellan EU och Europarådet omfattas av en artikel i tredje delen (f.d. artikel 35). Det finns därför inget behov av att ytterligare en hänvisning införs här. Att specifikt skilja ut Europarådet skulle dessutom kunna ses som stötande, mot bakgrund av att flera av de länder som unionen skulle vilja inkludera i de föreslagna förbindelserna inte är medlemmar i Europarådet.

Artikel 43: Kriterier för berättigande till medlemskap i unionen

~~Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater vars folk delar de värden som avses i artikel 2, och som respekterar dessa och förbinder sig att gemensamt främja dem. Anslutningen till unionen innebär godtagande av dess konstitution.~~

Kommentar:

Man har föreslagit att denna artikel skall strykas för att beakta flera ändringsförslag om att antingen hela artikeln skall strykas med motivet att den första meningen överlappar artikel I-1.2 och att andra meningen uttrycker en självklarhet (Meyer, Farnleitner och 3 andra, Duff och 24 andra, Lopes, Lobo Antunes) eller att andra meningen skall strykas (Santer och 4 andra, Demilrap, Fischer, Hjelm Wallén och 3 andra, Fini, Oleksy, de Vries och de Bruijn, Kauffman).

Första meningen i denna artikel har dock återgivits i artikel I-57 men har ändrats i den riktning som begärs i vissa ändringsförslag (se kommentar till denna artikel). Även om artikel I-1.2 redan innehåller principen om att öppna unionen för de europeiska stater som delar dess värden är det viktigt att i avdelning IX om medlemskap i unionen erinra om att respekten för dessa värden utgör ett grundkriterium för att bli medlem av unionen.

Artikel I-57: Kriterier för berättigande till medlemskap och förfarande för anslutning till unionen

Unionen skall vara öppen för alla europeiska stater ~~vars folk delar~~ **som respekterar** de värden som avses i artikel 2 ~~och som respekterar dessa~~ och förbinder sig att gemensamt främja dem.

Varje europeisk stat som önskar bli medlem av unionen får ställa sin ansökan till rådet. Europaparlamentet och **medlemsstaternas** ~~de nationella parlamenten~~ skall underrättas om denna ansökan. Rådet skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter ~~samtliga~~ **godkännande** av Europaparlamentet, ~~som skall fatta sitt beslut med absolut majoritet av sina ledamöter.~~ Villkoren för att upptas som medlem skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall föreläggas samtliga avtalsslutande stater för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Kommentar:

I den första meningen, som har lagts till i denna artikel, återges f.d. artikel 43. Orden "vars folk" har strukits för att beakta ändringsförslagen om att kandidatländerna själva i stället för deras folk som villkor för anslutningen skall respektera unionens värden (Heathcoat-Amory, Berger och 2 andra, Timmermans och Quéiro, Brok och 34 andra, Roche, Fischer, Svensson, Hjelm-Wallén och 3 andra, Hain, de Vries och de Bruijn, Bonde). Övriga ändringar som har införts är av rent teknisk art för att beakta expertgruppens rekommendationer.

Det förfarande som man har föreslagit för anslutningen och som är en återgivning av artikel 49 i EU-fördraget har behållits. Med tanke på att anslutningsfördragen skall ha samma värde som det konstitutionella fördraget, som på vissa punkter ändras genom dessa (t.ex. institutionernas sammansättning) skall villkoren för en stats anslutning till unionen omfattas av ett avtal mellan de medlemsstater som har undertecknat Fördraget om upprättandet av konstitutionen och kandidatlandet.

Artikel I-58: Tillfälligt upphävande av rättigheterna till medlemskap i unionen

1. Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen och efter Europaparlamentets **godkännande** ~~samttycke~~ med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar **anta ett beslut som slår fast** ~~slå fast~~ att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de värden som anges i artikel 2. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande framföra rekommendationer till denna stat.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående förfarande äger giltighet.

2. Europeiska rådet får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets **godkännande samtycke**, samt efter att ha uppmanat medlemsstaten att framföra sina synpunkter i frågan, enhälligt **anta ett beslut som slår fast** ~~slår fast~~ att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter värden som anges i artikel 2.
3. När detta har fastslagits enligt punkt 2, får rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet, **anta ett beslut som tillfälligt upphäver** ~~besluta om att tillfälligt upphäva~~ vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av konstitutionen, inbegripet medlemsstatens rösträtt i rådet. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt konstitutionen skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

4. Rådet får senare med kvalificerad majoritet **anta ett beslut om ändring eller återkallande** ~~av besluta om att ändra eller återkalla~~ de åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.
5. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från den ifrågavarande medlemsstaten. Att personligen närvarande eller företrädde medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.

Kommentar:

De ändringar som har införts i denna artikel är av rent teknisk art för att beakta expertgruppens rekommendationer.

Presidiet har inte infört några andra ändringar i denna artikel med hänsyn till att de ändringsförslag som inkommit hänför sig till ändringar av förfarande som stöds av ett begränsat antal konventsledamöter.

Artikel I-59: Frivilligt utträde ur unionen

1. Varje medlemsstat får ~~med beaktande av~~ **i enlighet med** sina konstitutionella bestämmelser besluta att utträda ur Europeiska unionen.
2. Den medlemsstat som beslutar att utträda skall anmäla sin avsikt till **Europeiska rådet, som skall ta anmälan upp till behandling. Mot bakgrund av Europeiska rådets riktlinjer skall** unionen förhandla fram och ingå ett avtal med denna stat om villkoren för dess utträde, med beaktande av ramen för dess framtida förbindelser med unionen. Detta avtal skall ingås på unionens vägnar av rådet som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet efter Europaparlamentets **godkännande** ~~samtycke~~.

Företrädaren för den **medlemsstat** som utträder skall varken delta i de överläggningar eller i de beslut i **Europeiska rådet eller rådet** som rör den staten.

3. Denna konstitution skall upphöra att vara tillämplig på den berörda staten från och med den dag då avtalet om utträde träder i kraft eller, om det inte finns något sådant avtal, två år efter den anmälan som avses i punkt 2, **om inte Europeiska rådet i samförstånd med den berörda medlemsstaten beslutar att förlänga denna tidsfrist.**

3.4. Om den stat som utträtt ur unionen begär att på nytt få ansluta sig skall denna begäran omfattas av förfarandet i artikel I-57.

Kommentar:

Presidiet anser att konstitutionen skall innehålla en bestämmelse om frivilligt utträde ur unionen. Även om många anser att möjligheten till utträde ur unionen existerar utan att det finns någon specifik bestämmelse om detta anser presidiet att man genom att införa en specifik bestämmelse om frivilligt utträde ur unionen förtydligar situationen och gör det möjligt att införa ett förfarande för förhandling om och ingående av avtal mellan unionen och den berörda medlemsstaten om villkoren för utträdet och ramen för deras framtida förbindelser. Om det finns en sådan bestämmelse utgör detta dessutom en viktig politisk signal för dem som hävdar att unionen är en rigid enhet ur vilken det är omöjligt att utträda.

I denna bestämmelse har presidiet infört vissa ändringar i förhållande till konventets text, nämligen följande:

- a) Om en medlemsstat anmäler sin avsikt att utträda ur unionen skall Europeiska rådet behandla frågan.*
- b) Om en stat som har utträtt på nytt önskar ansluta sig till unionen skall den omfattas av de allmänna villkoren och förfarandena för anslutning.*

Punkt 1

Den ändring som införts är rent redaktionell.

Punkt 2

De ändringar som har införts i denna bestämmelse syftar till att förstärka förfarandet för utträde i enlighet med önskemål från en del av konventsledamöterna (de Villepin, Demilrap, Tiilikainen och 2 andra, Roche, Kiljunen och Vanhanen). Ändringarna innebär att Europeiska rådet skall behandla en medlemsstats anmälan om utträde och anta riktlinjer på vilkas grundval unionen skall förhandla om och ingå avtal om utträde med den berörda medlemsstaten.

Punkt 3

Presidiet anser att man, med hänsyn till att många menar att rätten till utträde finns även utan en uttrycklig bestämmelse om detta, inte kan ställa som villkor för en medlemsstats utträde ur unionen att ett avtal om utträde har ingåtts med staten i fråga. Därför föreskrivs det att utträdet i vilket fall som helst skall träda i kraft två år efter anmälan. För att främja ett avtal om utträde mellan unionen och den stat som utträder är det dock enligt artikel I-57 möjligt att i samförstånd mellan Europeiska rådet och den stat som utträder förlänga tidsfristen.

Presidiet anser det inte nödvändigt att upprätta en ställning som associerad medlemsstat för den stat som utträder ur unionen med hänsyn till artikel I-56 om unionen och dess närmaste omvärld som kan utgöra grund om unionen anser det lämpligt.

Punkt 4

I denna nya punkt betonas att om en stat som har utträtt begär att få ansluta sig skall dess begäran omfattas av den politiska bedömning som anges i anslutningsförfarandet (i samförstånd mellan medlemsstaterna bland andra).

PROTOKOLL OM DE NATIONELLA PARLAMENTENS ROLL I EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att det sätt på vilket de enskilda nationella parlamenten granskar sin egen regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM DOCK ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning i **om lagstiftningsförslag och andra** frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS om följande bestämmelser, som skall fogas till konstitutionen:

I. Information till medlemsstaternas nationella parlament

1. Samtliga kommissionens samrådsdokument (grön- och vitböcker och meddelanden) skall kommissionen **vid offentliggörandet** direkt tillställa medlemsstaternas nationella parlament. Kommissionen skall **också** till medlemsstaternas nationella parlament ~~för kännedom~~ **översända det årliga lagstiftningsprogrammet samt alla andra** instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi samtidigt som dessa läggs fram för Europaparlamentet och rådet.
2. **Alla lagstiftningsförslag som tillställs Europaparlamentet och rådet skall samtidigt skickas till medlemsstaternas nationella parlament.** ~~Kommissionen skall skicka samtliga lagstiftningsförslag direkt till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som de tillställs Europaparlamentet och rådet.~~

3. Medlemsstaternas nationella parlament kan, i enlighet med det förfarande som anges i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, tillställa Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande om huruvida ett lagstiftningsförslag från kommissionen är förenligt med subsidiaritetsprincipen.
4. En sexveckorsperiod skall förflyta mellan den dag då ett lagstiftningsförslag av kommissionen görs tillgängligt för Europaparlamentet, rådet och medlemsstaternas nationella parlament på **deras Europeiska unionens officiella** språk och den dag då förslaget sätts upp på rådets dagordning för antagande av detta eller för antagande av en ståndpunkt inom ramen för ~~det ett~~ lagstiftningsförfarande som anges i artikel [X i del II av Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa]; i ~~extremt~~ brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i rättsakten eller den gemensamma ståndpunkten. **Inga överenskommelser får komma till stånd under dessa sex veckor utom i vederbörligen motiverade brådskande fall. Tio dagar skall förflyta mellan den dag då ett förslag förs upp på rådets dagordning och antagandet av en gemensam ståndpunkt.**
5. Dagordningarna för och resultaten av rådets möten, **inklusive protokollen från rådets möten då det diskuterar lagstiftningsförslag**, skall översändas direkt till medlemsstaternas nationella parlament **samtidigt som de översänds till medlemsstaternas regeringar.**
- ~~6. Kommissionen skall till medlemsstaternas nationella parlament för kännedom översända alla instrument för lagstiftningsprogram eller politisk strategi samtidigt som dessa läggs fram för Europaparlamentet och rådet.~~
6. Revisionsrätten skall för kännedom översända sin årsrapport till medlemsstaternas nationella parlament samtidigt som den översänds till Europaparlamentet och rådet.

7. När det rör sig om nationella tvåkammарparlament skall dessa bestämmelser gälla båda kamrarna.

II. Mellanparlamentariskt samarbete

8. Europaparlamentet ~~skall tillsammans med~~ **och** de nationella parlamenten **skall tillsammans undersöka fastställa** hur det mellanparlamentariska samarbetet inom Europeiska unionen kan **organiseras och** främjas på ett effektivt **och regelbundet** sätt.

9. ~~Den konferensen~~ mellan organ för EG-frågor som ~~inrättades den 16–17 november 1989~~, får till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. **Konferensen skall dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan medlemsstaternas parlament och Europaparlamentet, och även mellan deras fackutskott. Konferensen kan också anordna mellanparlamentariska konferenser om särskilda teman, bland annat för att diskutera frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Sådana Konferensens** bidrag skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkt.

Kommentarer:

1. *Genom den föreslagna ändringen i ingressen till protokollet, som grundar sig på skriftliga ändringsförslag från flera konventsledamöter (Gisela Stuart + 18, Vytenis Povilas Andriukaitis + 2), betonas de nationella parlamentens roll vid behandlingen av lagstiftningsförslag samtidigt som den mer allmänna hänvisningen till frågor som kan vara av särskilt intresse för de nationella parlamenten bibehålls.*

2. *Det finns ett förslag att lägga till en direkt hänvisning till kommissionens årliga lagstiftningsprogram i punkt 1 och att slå samman punkterna 1 och punkt 6. Flera konventsledamöter (bl.a. Elmar Brok + 42, Andrew Duff + 16 och Hannes Farnleitner) har nämligen föreslagit att översändandet av det årliga lagstiftningsprogrammet till de nationella parlamenten skall nämnas i texten på ett tydligare sätt. Tillägget att dokument skall översändas "så snart de offentliggjorts" har införts i texten på förslag av flera konventsledamöter (Gisela Stuart + 18).*
3. *Ändringen i punkt 2 är avsedd att anpassa texten till det reviderade utkastet till protokollet om subsidiaritet och proportionalitet med avseende på systemet för tidig varning, där man särskilt nämner lagstiftningsinitiativ inom området frihet, säkerhet och rättvisa (för dessa gäller en särskild tröskel i systemet) och man bör därför ange i protokollet att sådana dokument (som kan komma från medlemsstaterna) också skall skickas direkt till de nationella parlamenten. För att inte krångla till punkten genom att för varje typ av förslag/initiativ ange vem som skall skicka dem föreslås det att punkten skall ges en öppen formulering.*
4. *Det föreslås att man behåller formuleringen i punkt 3 som enbart innehåller en hänvisning till det varningssystem på subsidiaritetsområdet som beskrivs i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, men att den särskilda hänvisningen till kommissionen på den tredje raden skall strykas så att det framgår att systemet för tidig varning också avser medlemsstaternas initiativ inom området frihet, säkerhet och rättvisa. (Se även ändringen i punkt 2).*
5. *Flera konventsledamöter har begärt att de tidsfrister som anges i punkt 4 skall vara striktare (bl.a. Gisela Stuart + 18, Vytenis Povilas Andriukaitis + 2, Eduarda Azevedo och António Nazaré Pereira, Jens-Peter Bonde och Esko Olavi Seppänen). De föreslagna tilläggen i texten klargör att ingen överenskommelse får komma till stånd under de sex veckorna utom i vederbörligen motiverade brådskande fall och att tio dagar skall förflyta mellan den dag då ett lagförslag förs upp på rådets dagordning och antagandet av en gemensam standpunkt.*

6. *De föreslagna ändringarna i punkt 5 grundar sig på en begäran från flera konventsledamöter (Gisela Stuart + 18, Vytenis Povilas Andriukaitis + 2) om ett tillägg om att protokollen från de rådsmöten som gäller lagstiftningsförslag skall översändas till de nationella parlamenten och ett förtydligande av att de dokument som avses i punkten skall sändas till de nationella parlamenten samtidigt som de översänds till regeringarna.*
7. *Texten i punkt 6 (f.d. punkt 7) är oförändrad jämfört med den föregående versionen. Det finns inga förslag om att stryka eller ändra denna punkt i sak.*
8. *Några konventsledamöter har föreslagit ändringar som rör begreppet nationella parlament i protokollet (bl.a. Danny Pieters, Louis Michel + 6, Joachim Wuermeling och Peter Altmaier) genom att bl.a. begära att information skall översändas till båda kamrarna när det rör sig om tvåkammarparlament eller genom att föreslå att medlemsstaternas regeringar med hänsyn till deras konstitutionella organisation i ett uttalande skall ange vilket parlament som har lagstiftningsbefogenheter och som i förhållande till varje politikområde inom unionen bör anses vara nationellt parlament enligt protokollet. Det föreslås att en ny punkt 7 läggs till för att ta hänsyn till begäran från flera konventsledamöter om att information skall översändas till båda kamrarna när det rör sig om nationella tvåkammarparlament. De nationella parlamenten får, om den nationella konstitutionella ordningen tillåter, också själva översända lagförslag och andra dokument som nämns i protokollet till de regionala församlingarna (medlemsstaternas regeringar eller de nationella parlamenten skulle ansvara för ett sådant eventuellt översändande).*
9. *Flera konventsledamöter (bl.a. Olivier Duhamel, Eduarda Azevedo och António Nazaré Pereira, Ernani Lopes, Manuel Lobo Antunes och Pierre Lequiller) har föreslagit ändringar som syftar till att göra texten i punkt 8 mer "dynamisk" när det gäller Europaparlamentets och de nationella parlamentens insatser för att främja det mellanparlamentariska samarbetet. I den reviderade texten beaktas således förslag om att betona fastställandet av det mellanparlamentariska samarbetet (i stället för att enbart undersöka olika sätt att organisera det) samt samarbetets organisation och regelbundenhet.*

10. *Flera konventsledamöter (bl.a. Gisela Stuart + 18, Vytenis Povilas Andriukaitis + 2, Andrew Duff + 16, Eduarda Azevedo och António Nazaré Pereira, Alberto Costa, Guilherme d'Oliveira Martins, Poul Schlüter, Timothy Kirkhope och Pierre Lequiller) har föreslagit olika ändringar som syftar till att utveckla beskrivningen av COSAC:s roll i punkt 9. De ändringar som föreslås ovan tillmötesgår en begäran om att tydligare ange COSAC:s roll utan att ge en alltför detaljerad beskrivning eller ange ett särskilt "mandat" för COSAC i protokollet.*

PROTOKOLL OM TILLÄMPNING AV SUBSIDARITETS- OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPERNA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i artikel I-9 i konstitutionen samt att upprätta ett system för att kontrollera institutionernas tillämpning av dessa principer.

HAR DÄRFÖR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konstitutionen.

1. Varje institution skall fortlöpande säkerställa att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna enligt artikel I-9 i konstitutionen följs.
2. Innan kommissionen föreslår en rättsakt skall den, ~~utom i särskilt brådskande eller förtroliga fall,~~ företa omfattande samråd. Vid dessa samråd skall i förekommande fall den regionala och lokala dimensionen av de planerade åtgärderna beaktas. **I mycket brådskande fall eller när det är motiverat av förtrolighetsskäl skall kommissionen inte företa samråd. Den skall motivera sitt beslut i förslaget.**
3. Kommissionen skall samtidigt översända alla sina lagstiftningsförslag och ändrade förslag till medlemsstaternas nationella parlament och till unionslagstiftaren. Efter antagandet skall Europaparlamentet översända sina lagstiftningsresolutioner och rådet sina gemensamma ståndpunkter till medlemsstaternas nationella parlament.

4. Kommissionen skall motivera sitt förslag med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Varje lagstiftningsförslag bör innehålla ett formulär med detaljerade uppgifter som gör det möjligt att bedöma om subsidiaritets- **och proportionalitetsprinciperna** följts. Formuläret bör innehålla underlag för bedömning av dess finansiella konsekvenser och, när det gäller en ramlag, konsekvenserna för de bestämmelser som medlemsstaterna skall genomföra, i förekommande fall även i den regionala lagstiftningen. Skäl som visar att något av unionens mål bättre kan uppnås på unionsnivå bör bygga på kvalitativa indikatorer och, varje gång det är möjligt, på kvantitativa sådana. Kommissionen skall ta hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som åligger unionen, nationella regeringar, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås.
5. Nationella parlament i medlemsstaterna **och kammare i ett nationellt parlament** får, inom sex veckor räknat från den dag då kommissionens lagstiftningsförslag översänds, tillstålla Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella förslaget inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen. Det åligger varje nationellt parlament **eller kammare i ett nationellt parlament** att samråda ~~med var och en av de båda kamrarna när det rör sig om tvåkammarparlament och/eller i~~ förekommande fall med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.
6. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall ta hänsyn till motiverade yttranden från de nationella parlamenten **i medlemsstaterna eller från en kammare i sådant parlament.**

Parlamenten i de medlemsstater som har enkammarparlament skall ha två röster, medan var och en av kamrarna i ett tvåkammarsystem skall ha en röst.

Om minst en tredjedel av det totala antal röster som tilldelats medlemsstaternas nationella parlament och kamrarna i de nationella parlamenten skulle lämna motiverade yttranden om att kommissionens förslag inte respekterar subsidiaritetsprincipen skall kommissionen ompröva sitt förslag. **Om det gäller ett förslag från kommissionen eller ett initiativ från en grupp medlemsstater inom ramen för bestämmelserna i artikel [8] i kapitel X i [tredje] delen av konstitutionen om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, skall tröskeln vara minst en fjärdedel.**

Efter omprövningen kan kommissionen besluta att antingen stå fast vid sitt förslag, ändra det eller dra tillbaka det. Kommissionen skall motivera sitt beslut.

7. ~~Medlemsstaternas nationella parlament kan också, under tidsfristen mellan sammankallandet av förlikningskommittén och dess möte, lämna ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att antingen rådets gemensamma ståndpunkt eller Europaparlamentets ändringsförslag inte respekterar subsidiaritetsprincipen. Vid förlikningskommitténs möte skall Europaparlamentet och rådet ta största möjliga hänsyn till yttrandena från medlemsstaternas nationella parlament.~~
8. Enligt artikel ~~[nuvarande artikel 230]~~ i konstitutionen Domstolen är behörig att pröva en talan om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen **genom en rättsakt som enligt villkoren i artikel [230] väcks av medlemsstaterna eller överlämnas av dem på ett nationellt parlaments i en medlemsstat eller av en kammare i ett sådant parlaments vägnar i enlighet med deras interna rättsordning** på begäran av deras nationella parlament och i enlighet med deras respektive konstitutionella ordning.

Enligt samma artikel får sådan talan även väckas av Regionkommittén med avseende på rättsakter ~~om vilka den har hört~~ **som enligt konstitutionen inte kan antas utan att kommittén har hört.**

9. Kommissionen skall varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet, rådet **och medlemsstaternas nationella parlament** om tillämpningen av artikel I-9 i konstitutionen. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

Punkt 2

Kommentar:

Den ändrade formulering som föreslås tillmötesgår förslagen om att kommissionen skall motivera sitt beslut om den inte företar de föreskrivna samråden.

Punkt 4

Kommentar:

Ändringen är avsedd att tillmötesgå de ändringsförslag som syftar till att kommissionens motivering skall gälla både subsidiariteten och proportionaliteten (se bland annat Duff + 16 konventsledamöter + Teufel). Man bör alltså visa på att punkt 4 i den nuvarande texten till protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna innehåller en skyldighet för kommissionen att motivera förslag till rättsakter med avseende på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Däremot kvarstår inte de ändringsförslag som syftar till att utvidga tillämpningsområdet för systemet med tidig varning till proportionalitetsprincipen. Subsidiaritetsprincipen är en i huvudsak politisk princip och lämpar sig därför för de nationella parlamentens kontroll. Proportionalitetsprincipen är däremot i huvudsak juridisk (val av juridiskt instrument) vilket talar för att den inte bör ingå i systemet med tidig varning. Detsamma gäller principen om avgränsning av befogenheterna.

Punkt 5

Kommentar:

Både vid behandlingen av de mottagna ändringsförslagen och under diskussionerna vid plenarmötet framkom det att ett stort antal konventsledamöter ger sitt stöd till att kamrarna i nationella parlament får delta i systemet med tidig varning, på villkor att de medlemsstater vars parlament är sammansatt av endast en kammare inte missgynnas. (Zieleniec, Stuart + 11 konventsledamöter, Lequiller, Dini, Bazile, Wuermeling, Altmaier, Meyer, Teufel, Vanhanen, Fischer). Olika förslag har lagts fram för att kunna ta hänsyn till dessa två krav.

Presidiet föreslår därför att båda kamrarna i medlemsstater med tvåkamarparlament beviljas rätt att utlösa systemet för tidig varning, samtidigt som medlemsstater med enkamarsystem inte missgynnas.

Punkt 6

Kommentar:

Frågan om en tröskel på en tredjedel diskuterades länge i konventet. Flera konventsledamöter ville att den skulle höjas och andra att den skulle sänkas. Presidiet föreslår alltså att man behåller en tröskel på en tredjedel, som man troligen kan enas om. Ett nytt stycke har dock införts för att ta hänsyn till att många konventsledamöter under debatten om artiklarna om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa ansåg att tröskeln skulle vara en fjärdedel för lagstiftningsförslag som avser straffrättsligt samarbete (f.d. tredje pelaren).

Ändringarna av antalet röster som tilldelas de nationella parlamenten avspeglar den lösning som en del konventsledamöter föreslagit för att de medlemsstater som har enkamarsystem inte skall missgynnas.

Punkt 7

Kommentar:

Ett stort antal konventsledamöter (Michel + 6 belgiska konventsledamöter, Van Eekelen, de Vries + de Bruijn, Voggenhuber, Nagy, Duhamel + 8 konventsledamöter som ingår i den socialistiska gruppen, Duff + 16 konventsledamöter, Hain, Lamassoure, Hjelm-Wallén + 3 svenska konventsledamöter, Lennmarker) har skriftligen eller muntligen reserverat sig mot bestämmelsen i punkt 7. Det föreslås därför att den tas bort från den reviderade versionen.

Punkt 8

Kommentar:

Ändringarna syftar i första hand till att tillmötesgå den majoritet som nu tycks finnas för att ge de nationella parlamenten i medlemsstaterna rätt att väcka talan. Åsikterna skiftade när det gällde frågan om

- de nationella parlamenten i medlemsstaterna skall utöva den rätten direkt eller genom den nationella regeringen,*
- om båda kamrarna i medlemsstatens nationella parlament skall få den rätten, om det är fråga om ett tvåkammarsystem.*

Presidiet föreslår att man väljer en balanserad metod, dvs. samtidigt som medlemsstaternas nationella parlament ges rätt att väcka talan hos domstolen på grund av åsidosättande av subsidiaritetsprincipen, får medlemsstaterna själva fastställa villkoren för hur rätten skall utövas, även i fråga om båda kamrarna i nationella parlament skall få den rätten. Hänvisningen till den interna rättsordningen i stället för till en "konstitutionell rättsordning" är avsedd att ge medlemsstaterna möjlighet att lösa frågan i konstitutionen eller på nivån under konstitutionen.

När det gäller frågan om att bevilja Regionkommittén rätt att väcka talan avseende åsidosättande av subsidiaritetsprincipen föreslår presidiet att den skall få en sådan rätt i de fall då det i konstitutionen krävs att kommittén skall höras innan en rättsakt antas. Däremot skulle det inte beviljas någon sådan rätt att väcka talan när Europaparlamentet eller rådet på eget initiativ anser det lämpligt att höra Regionkommittén och inte heller när Regionkommittén på eget initiativ beslutar att ta upp en fråga eller avge ett yttrande.

Presidiet har inte behållit rätten för regioner med lagstiftningsbefogenheter att väcka talan hos domstolen för åsidosättande av subsidiaritetsprincipen. Det finns inte stöd från tillräckligt många konventsledamöter för detta.

Punkt 9

Kommentar:

Ändringen tillmötesgår ett förslag som fick mycket stort stöd i konventet (de Vries, de Bruijn, Andriukaitis, Gricius, Sivickas, Belohorska, Figel, Migas, Kiljune, Vanhanen, Stuart + 11 konventsledamöter, Bonde, Seppanen, Floch, Lequiller, Azevedo, Nazaré Pereira, Lopes, Lobo) om att de nationella parlamenten skall få årliga rapporter från konventet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.
